

Γυμναστικές Επιδείξεις 1953 - 1958

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΡΟΥΜΛΟΥΚΙΟΥ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1956

Ἀριθ. Πρωτ. _____

Οι δυο σφραγίδες του Συλλόγου Αποφοίτων Ρουμλουκιού

B.5. Η ανέγερση του 1ου Γυμνασίου Αλεξάνδρειας

Για αιώνες η υπόθεση της εκπαίδευσης αποτελούσε αντικείμενο μέριμνας των ίδιων των πολιτών. Ο Οθωμανός κυρίαρχος ποτέ δε νοιάστηκε για τη μόρφωση των υπηκόων του. Σχολεία λειτουργούσαν μόνο εκεί που υπήρχαν άνθρωποι ανήσυχοι, εραστές της παιδείας, και μετά την απελευθέρωση όμως η Πολιτεία με δυσκολία μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες για διδακτήρια και για διδακτικό προσωπικό. Έτσι ακόμα και μετά τη δεκαετία του 1950 παρατηρείται το φαινόμενο να διενεργούνται έρανοι για τη συγκέντρωση χρημάτων, προκειμένου να χτιστούν σχολεία, ιδιαιτέρως της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία τότε δεν ήταν ακόμα υποχρεωτική.

Μια τέτοια Ερανική Επιτροπή συστάθηκε το 1955 για να προχωρήσει στην ανέγερση του 1ου Γυμνασίου.

ΕΡΑΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ 1ου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Στις 19.12.1955, συνεδρίασε το Δημοτικό Συμβούλιο Αλεξάνδρειας: Δήμαρχος Δ. Βετσόπουλος, Μανωλόπουλος Κων/νος (πρόεδρος Δ. Συμβουλίου), Αργ. Κουτλής, Γρηγόριος Πρόϊος, Γεώρ. Συμεωνίδης, Χαρ. Παπαποστόλου, Πουρλιότοπουλος Κων/νος, Αλπάντης Κων/νος, Ντούρας Αθανάσιος, Αντώνης Ράπτης, Στ. Γιαννόπουλος

1ον Θέμα. Συγκρότηση Επιτροπής ανεγέρσεως Γυμνασίου.

Το Δημοτικόν Συμβούλιον.

Θεωρούν επιβεβλημένη την ανέγερσιν διδακτηρίου του Δημόσιου Γυμνασίου Αλεξάνδρειας.

Αποφαίνεται Ομοφώνως:

Προτείνει όπως η Επιτροπή ανεγέρσεως διδακτηρίου του Δημοσίου Γυμνασίου Αλεξάνδρειας, αποτελεσθεί εκ των κάτωθι:

- 1) Δημητρίου Βετσοπούλου, Δημάρχου Αλεξάνδρειας
- 2) Γεωργίου Βελτσίδου, Ιατρού
- 3) Δημητρίου Μπέρσου, Εμπόρου
- 4) Αριστοτέλους Μπουράτση, Εμπόρου
- 5) Κων/νου Ρούβαλη, Εμπόρου
- 6) Κων/νου Μανωλόπουλου, Προέδρου Δημοτ. Συμβουλίου
- 7) Στεφάνου Γιαννόπουλου, Δημοτικού Συμβούλου
- 8) Συμεωνίδη Γεωργίου, Δημοτικού Συμβούλου
- 9) Χαριλάου Παπαποστόλου, Δημοτικού Συμβούλου
- 10) Θωμά Κυροπούλου, Υπαλλήλου
- 11) Αθανασίου Οικονομόπουλου, Γεωργού
- 12) Χαραλάμπου Γκίονογλου, Προέδρου Κοινό/τος Βρυσακίου
- 13) Λάζαρου Γεωργιάδη, Προέδρου Κοινό/τος Τρικάλων
- 14) Κων/νου Φιλιππόπουλου, Προέδρου Κοινό/τος Κορυφής
- 15) Χριστόδουλου Αργυριάδου, Προέδρου Κοινό/τος Νεοχωρίου
- 16) Γεωργίου Καρκέλη, Προέδρου Κοινό/τος Λιανοβεργίου
- 17) Κων/νου Φανάρα, Προέδρου Κοινό/τος Επισκοπής

Το Δημοτικόν Συμβούλιον
Ο πρόεδρος
Τα μέλη

Από το πρωτόκολλο της Ερανικής Επιτροπής βλέπουμε, πως υπάρχουν 209 επαγγελματίες που βοήθησαν με διάφορα χρηματικά ποσά για την αποπεράτωση του 1ου Γυμνασίου Αλεξάνδρειας. Συγκεντρώθηκαν 69.800 δρχ.

27. 9. 56. -

Εξοχώτατε κ. Υπουργέ,

Εν συνεχεία φροντισθέντων επίση-
μα διαρκών θεσμών, καὶ διὰ τὴν
ἐπιτυχίαν μὲν διὰ τὸ θεμελίω-
σιν ἐν τῇ πόλει τῆς Αλεξάνδρειας
καὶ σφαιρικῶς διὰ τὴν περιοχὴν Ῥομῆ,
ὑποβάλλω τὴν παρὲν θεμελίωσιν ἀπολύ-
τως ἐπὶ ἡμερῶν ἐξ ολοκλήρωσιν ἔ-
καστος καὶ ἀρχὴν ἀντιφροντῶν ἀπὸ τῆς
ἐξουσίας, ἀρκητὴν γὰρ φέρει τὴν ὑποστροφὴν
τῶν ἰδρυτικῶν διατάξεων, ἀπὸ ἡμετέρας δὲ
ἡμετέρας εὐτυχίας καὶ τὸ πιστὸν
διότι γνωρίζω καλῶς τὴν μορφήν
αὐτῆς, ὅταν εὖ ἂν ὁ κ. Ἰ. Β. Βεντῆ.

Διατηρῶ φιλικώτατα.

Δ. Βετσόπουλος

**ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ**

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆ 13—9—56

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

.....

Ἀνακοινοῦμεν ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18.844) 11—9—56 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Λεβαντή προηχθῆ τὸ Γυμνασιακὸν Παράρτημα Ἀλεξανδρείας κατὰ μίαν τάξιν, ἥτοι δὲ λειτουργήσῃ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1956—1957 ἡ Γ! Δ! καὶ Ε! ν. τ. τάξις.

Αἱ ἐγγραφαὶ τῶν μαθητῶν ἤρχισαν ἀπὸ τῆς 5ης Σεπτεμβρίου καὶ λήγῃσι τὴν 23ην Σεπτεμβρίου, τὰ δὲ σχετικὰ τέλη ἐγγραφῆς κατὰ μαθητὴν ἑτησίως ἀνέρχονται εἰς 130 δραχμάς.

Ἐκ τῶν τελῶν τούτων ἀπαλλάσσονται ὠρισμένοι κατηγορίαι μαθητῶν.

Σχετικαὶ πληροφορίαι παρὰ τῷ γραφείῳ τοῦ Γυμνασιακοῦ Παραρτήματος Ἀλεξανδρείας.

Αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις δὲ διενεργηθῶσι κατὰ τὴν 19ην καὶ 20ην Σεπτεμβρίου.

Ὅμοίως καὶ αἱ κατατακτῆριοι ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν τῶν προερχομένων ἐξ ἰδιωτικῶν σχολείων δὲ γίνῃσι κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέρας.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲ λαμβάνῃσι πλείονας πληροφορίας παρὰ τῷ γραφείῳ τοῦ Γυμνασίου.

Ἡ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ
ΓΥΜΝ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ
 ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς 21 - 8 - 1958

Ἀριθ. Πρωτ. 2564

Πρὸς
 Τὸν ἑξοχώτατον Κύριον
 Κ. Καραμανλῆν
 Πρόεδρον Κυβερνήσεως
 Ἀθήνας

Ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 69.824/58 ὑμετέραν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἐπί τῆς Παιδείας κ. Ὑπουργὸν περὶ ἐκδόσεως Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προαγωγῆς τοῦ Γυμνασιακοῦ Πάραρτήματος καμποδλεως Ἀλεξανδρείας εἰς Γυμνάσιον καὶ χορηγήσεως οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἡμιτελοῦς διδασκτηρίου πρὸς στέγασιν τοῦ Γυμνασίου μᾶς, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενοι δεχθῆτε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς διὰ τὸ ἐπιδειχθέν θερμὸν ἐνδιαφέρον τελοῦντες ἐν ἀναμονῇ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Διατελοῦμεν μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Ὁ Δημάρχος

Δημήτριος

Ἀλεξανδρεία 21 - 8 - 1958. Ἐπιστολή του Δημάρχου Δ. Βετσόπουλου
 πρὸς τὸν πρωθυπουργὸ Κων. Καραμανλῆ.

Δευτέρα 4 Ιουλίου 1955

« Ν Ι Κ Η »

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ ΔΙΑ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ἀθήναι. (Τοῦ ἀνταπ)τοῦ μας)

Σήμερον ἡ εὐρισκομένη εἰς Ἀθήνας ἐπιτροπή Ἀλεξανδρείας ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ.κ. Δημ. Βετισπούλου Δημάρχου, Γεωργ. Βελτσίδου προέδρου τῆς ἐπαρχιακῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Συναγερμεῦ. Κωνῆνου Μανωλοπούλου προέδρου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, Κωνῆνου Φιλίππου προέδρου τῆς Κοιν. Κορυφῆς, Χαράλ. Παπαδοπούλου δημοτικοῦ συμβούλου, ἐπεσκέφθη μετὰ τῶν βουλευτῶν κ. κ. Ἀθαν. Χατζηγιάννη καὶ Δημητ. Χατζηδημητρίου τὸν ὑπουργὸν Παιδείας ὡς καὶ τὸν Γεν. Γραμματέα τοῦ ὑπουργείου Παιδείας ἀναπτύξασα τοὺς λόγους τοὺς ἐπιβάλλοντας τὴν ἰδρυσὶν ἀποτελοῦς δημοσίου γυμνασίου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Ὁ κ. ὑπουργὸς διαβεβαίωσε τοὺς κ.κ. βουλευτὰς καὶ τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι θὰ μελετήσῃ μετὰ πάσης εὐμενίας τὴν ἰδρυσὶν δημοσίου γυμνασίου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Ἀκολούθως οἱ κ.κ. βουλευτὰς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπε-

σκέφθησαν τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ ΟΤΕ κ. Ζῶτον καὶ ἐζήτησαν τὴν χορήγησιν 80 νέων τηλεφωνικῶν συνδέσεων διὰ τὴν Ἀλεξανδρείαν καὶ τὴν ἀύξησιν τῶν ὥρων λειτουργίας τοῦ γραφείου ΟΤΕ Ἀλεξανδρείας. Ὁ κ. Γεν. Διευθυντὴς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ δώσῃ εὐνοϊκὴν λύσιν εἰς τὰ δύο αἰτήματα τοῦ Δήμου Ἀλεξανδρείας.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεσκέφθη τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης κ. Θεοφανόπουλον εἰς τὸν ὅποιον ἀνέπτυξαν τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀμέσου διορισμοῦ Εἰρηνοδίκου εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀλεξανδρείας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀναγνωρίσας τὸ δίκαιον τοῦ αἰτήματος ὑπεσχέθη ὅτι ὁ πρῶτος Εἰρηνοδίκης ὁ ὅποιος θὰ διορισθῇ κατὰ τὸ νέον οἶκον, ἔτος θὰ εἶναι ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας. Εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν οἱ κ.κ. βουλευτὰς κατέθεσαν εἰδικὸν σημείωμα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Κατόπιν ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεσκέφθη τὸν Γεν. Γραμμ.

... ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Κονίτσαν καὶ τὸν Γεν. Γραμματέα κ. Βλαχόπουλον εἰς τοὺς ὁποίους ἐξέθεσαν τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ λαοῦ Ἀλεξανδρείας διὰ τὴν εὖως εἰδικὴν μεταχειρῆσιν τοῦ Δήμου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸ ζήτημα παροχῆς βοήθειαις ἐκ 300.000 δολλαρίων ἐκ μέρους τῆς διεθνοῦς Ὄργανώσεως ἐξηλεκτρισμοῦ πρὸς τοὺς κατοίκους Ἀλεξανδρείας. Ὁ κ. Βλαχόπουλος διεβεβαίωσε τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι ὁ εἰδικὸς ἀπεσταλμένος θὰ εὐρίσκειται εἰς Ἀλεξανδρείαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου προκειμένου νὰ καταρτίσῃ τὴν μελέτην ἐξηλεκτρισμοῦ τοῦ Δήμου Ἀλεξανδρείας. Ἡ ἐπιτροπὴ αὖριον καὶ μεθῴριον μετὰ τῶν κ.κ. βουλευτῶν θέλει ἐπισκεφθῆ καὶ ἕτερα ὑπουργεῖα καὶ ἰδρύματα διὰ τὴν λύσιν καὶ προώθησιν διαφόρων ζητημάτων τοῦ Δήμου Ἀλεξανδρείας.

Ἀπὸ το παραπάνω δημοσίευμα τῆς εφημερίδας "ΝΙΚΗ" μαθαίνουμε πως στις 4 Ιουλίου 1955, πολυμελής ἐπιτροπὴ Ἀλεξανδρείας καὶ περιχώρων ἐπισκέφθηκε διάφορα ὑπουργεῖα στὴν Ἀθήνα. Μεταξὺ αὐτῶν, καὶ τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας γιὰ τὴν ἰδρυσὶν δημοσίου Γυμνασίου Ἀλεξανδρείας.

ΙΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
 ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
 ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Αριθ. Πρωτ. Έν Αθήναις τῆ 1 -10-1956
 Ἀγαπητέ Δήμαρχε,

Ἔλαβα γνῶσιν τοῦ ἐγκυκλίου γράμματός
 σου πρὸς τὰς Κοινότητες Ρουμλουκίου.
 Θερμὰ σ' εὐχαριστῶ.

Μ' ἀγάπη

 Η. Ε. ΛΕΒΑΝΤΗΣ

Κύριον
 Δημ. Βετσόπουλον
 Δήμαρχον
 Ἀλεξανδρείαν (Γιδα)

Ο Δήμαρχος Βετσόπουλος και τα μέλη του Δ. Συμβουλίου, παρακολουθούν συνεχώς τις εργασίες του εργολάβου, για την ανέγερση του 1ου Γυμνασίου Αλεξάνδρειας.

*Εικόνα από τη θεμελίωση του 1ου Δημοσίου Γυμνασίου Αλεξάνδρειας.
Στο μέσο διακρίνεται ο Δήμαρχος Δ. Βετσόπουλος.
(φωτ. από την οικογ. Χαρ. Δούμα)*

2006. 1ο Γυμνάσιο Αλεξάνδρειας

**Γ'. Το κέντρο του Γιδά
στα τέλη του 19ου αιώνα**

Γ.1. Το κέντρο του Γιδά

Από τον παλιό Γιδά, το Γιδά των αρχών του περασμένου αιώνα και πιο πίσω δεν σώθηκε σχεδόν τίποτα, που να μαρτυρεί την εικόνα του. Άλλαξε η ρυμοτομία του, μετατοπίστηκε το αρχικό του κέντρο και κυρίως εξαφανίστηκαν όλα τα κτίρια, σπίτια, βοηθητικοί χώροι, καταστήματα, το σχολείο, ακόμα και η εκκλησία. Κατασκευασμένα τα περισσότερα με τα φθαρτά υλικά που προσέφερε ο τόπος, με πλεκτές βέργες και χώμα, με σκεπές από ραγάζια και βρίζα, δεν άντεξαν στο πέρασμα των καιρών. Αν εξαιρέσουμε το ερειπωμένο ήδη κονάκι, κατοικία αρχικά του τοπικού μπέη και ύστερα του αιρετού Δημάρχου Δ. Βετσοπούλου που όμως ήταν ξένο σώμα σαν αρχιτεκτονικό κατασκεύασμα, όλα τα άλλα οικοδομήματα υπέκυψαν στη φθορά του χρόνου. Κι αν μερικά από αυτά θα μπορούσαν να σταθούν ακόμα όρθια, ήρθε η ισοπεδωτική καταιγίδα της ανανέωσης, μετά το 1950 και εξαφανίστηκαν όλα από το πρόσωπο της γιδιώτικης γης.

Έτσι για να σχηματίσουμε σήμερα μια αμυδρή έστω εικόνα, κυρίως του κέντρου του Γιδά, όπου χτυπούσε, όπως και σε κάθε χωριό, η καρδιά του οικισμού, αναγκαστήκαμε να καταφύγουμε σε προσωπικές μαρτυρίες ηλικιωμένων και σε φωτογραφικές απεικονίσεις. Μια συμπληρωματική πηγή, που μας δίνει κάποιες πληροφορίες για το κέντρο του χωριού είναι ένα σκαρίφημα που μας άφησε ο πρόωρα χαμένος Αριστείδης Μοσχόπουλος. Το σχεδιάγραμμα αυτό έχει τίτλο «ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΓΙΔΑ ΤΟΥ 1894 με βάση το τουρκικό κτηματολόγιο και τις προφορικές αναμνήσεις των κατοίκων». Ο Αρ. Μοσχόπουλος ήταν σοβαρός άνθρωπος, γέννημα και θρέμμα του Γιδά, αγαπούσε τον τόπο του και θεωρώ ότι η εργασία του είναι απόλυτα αξιόπιστη. Οι πληροφορίες που μας δίνει είναι πολλές και ενδιαφέρουσες.

Στο σχέδιο απεικονίζονται 19 σημεία, που αναφέρονται σε οικήματα, αποθήκες, καταστήματα, δρόμους, στην εκκλησία και στο σχολείο, στο οποίο θέλω να σταθώ λίγο περισσότερο. Πίσω από την εκκλησία είναι τοποθετημένα δυο διδακτήρια και ένα τρίτο οίκημα με την ένδειξη «οικήματα που διέμεναν οι δάσκαλοι» (αυτό κι αν δεν ήταν πολυτέλεια για την εποχή εκείνη!), που ωστόσο δεν αναφέρεται από τον Επιθεωρητή Εκπαίδευσης Μ. Σάρρο, ο οποίος, όπως είδαμε, πέρασε από το Γιδά στις 16 και 18 Μαΐου 1906 και έκανε έρανο («εκ δέκα λιρών περίπου»), όχι για στέγαση του διδακτικού προσωπικού, αλλά «ίνα παρασκευάσωσιν αίθουσαν παραδόσεως δια την διδασκάλισαν, ής ο διορισμός είναι και άλλως αναγκαίος, καθόσον και ενταύθα και εν πάσι σχεδόν τοις χωρίοις του Ρουμλουκίου κοράσια δεν φοιτώσιν εις τα σχολεία, εν οίς μόνον άρρενες διδάσκουσιν». Είναι πολύ πιθανόν οι πληροφορίες που πήρε από ηλικιωμένους ο Α. Μοσχόπουλος να αναφέρονται στη μεταγενέστερη από την επίσκεψη του Επιθεωρητή εποχή και συνεπώς το δεύτερο διδακτήριο να είναι εκείνο που χτίστηκε με το προϊόν του έρανου του.

Η μνήμη των ηλικιωμένων κατοίκων διέσωσε ένα από τα οικήματα, που βρίσκεται μάλιστα, κατά το σχεδιάγραμμα, στον αυλόγυρο της επίσημης κατοικίας του τοπικού πασά, του Μεχμέτ Σεφίκ, το γνωστό και πολυσυζητημένο Τσιαμ-Τσιαρλί. Πρόκειται για ένα υπόστεγο σε σχήμα ορθογώνιο ή κυκλικό, με ξύλινους πασσάλους, ύψους 2,50 μ. περίπου, σκεπασμένο με ραγάζι ή βρίζα (=καλαμιά σίκαλης). Η πρόχειρη αυτή κατασκευή και μερικά ακόμα οικήματα αποτελούσαν τα «καταστήματα» της εποχής, όπου οι πελάτες μπορούσαν να αγοράσουν δημητριακά, φάρμακα, αρώματα, χαλβά» – όπως τα μνημονεύει ο Αρ. Μοσχόπουλος, αλλά προφανώς και είδη μπακαλικής, ελιές, λάδια, ζάχαρη και καφέ, είδη δηλαδή που δεν μπορούσαν να τα παράγουν οι ζευγαράδες (=αγρότες) στα χωράφια τους.

Το κτίσμα αυτό, καθώς και μερικά ακόμα γειτονικά, που βρισκόταν όλα στο «μ'σουχώρ», στο μεσοχώρι δηλαδή και περιλαμβάνονται πιθανόν στο σχεδιάγραμμα του Α. Μοσχόπουλου, μας

τα διέσωσε ένα σπάνιο φωτογραφικό ντοκουμέντο, το οποίο ευγενικά μας προσέφερε ο κ. Χ. Δούμας. Ίσως να πρόκειται για την πρώτη φωτογραφία του Γιδά και θα πρέπει να τραβήχτηκε περί το 1894. Κάποιες ασαφείς πληροφορίες, που βέβαια δεν μπορούν να επιβεβαιωθούν, αλλά φαίνονται πολύ λογικές, κάμνουν λόγο για Γάλλους περαστικούς από το χωριό, οι οποίοι στάθμευσαν στο κέντρο, όπου υπήρχε χάνι, ένα είδος πανδοχείου, χτισμένο και αυτό κοντά στο Κονάκι. Την αλήθεια ενισχύουν κάποια στοιχεία της φωτογραφίας, στην οποία, παρά την ασάφειά της, διακρίνεται ένα τουλάχιστον άτομο με λευκό, πλατύγυρο καπέλο.

Κοντά στους στύλους του υπόστεγου φαίνονται δυο ξύλινες καρέκλες.

Στο κέντρο της φωτογραφίας διακρίνεται ένα φορτωμένο άλογο, δεμένο σε έναν πάσσαλο. Κάτω στο έδαφος είναι αφημένα δυο μικρά κοφίνια, γαλίκια, όπως τα λέγαμε εμείς. Τα χρησιμοποιούσαν, μεταξύ των άλλων, οι ψαράδες του Βάλτου για να μεταφέρουν με τα ζώα τους διάφορα αλιεύματα της λίμνης, χέλια, γριβάδια και άλλα, στις αγορές της Βέροιας, της Νάουσας, κυρίως όμως της Θεσσαλονίκης.

Πολύ καλά διακρίνονται στο βάθος της φωτογραφίας και δυο ακόμα κτήρια. Το πρώτο είναι ένα ψηλό, ένα διώροφο δηλαδή σπίτι, χαρακτηριστικό δείγμα της ρουμλουκιώτικης αρχιτεκτονικής. Τέτοια σπίτια σώζονταν ως τη δεκαετία του πενήντα περίπου σε πολλά χωριά του κάμπου μας. Θεωρούνταν αρχοντόσπιτα και ανήκαν στους λεγόμενους «τσιορμπατζήδες», στους καλούς δηλαδή νοικοκυραίους. Κατά κανόνα κατοικίσιμο ήταν μόνο ο επάνω όροφος, ενώ ο κάτω μπορούσε να έχει διάφορες χρήσεις: το συνηθέστερο στάβλος, αλλά και αποθήκη ή ακόμα εργαστήριο, ας πούμε, καροποιίας.

Το διπλανό είναι ένας «μπινάς», μια μακρόστενη κατοικία, όπου κανονικά συγκατοικούσαν περισσότερες από μια οικογένειες, συνήθως αδερφών. Αυτό συνέβαινε, όταν ο πατέρας, ως *pater familias*, ήθελε να κρατήσει τα παιδιά του και μετά το γάμο τους κάτω από τον ουσιαστικό έλεγχό του και να τους υποχρεώσει σε ένα είδος συνεργασίας. Τα σπίτια αυτά, όπως και τα άλλα, που προορίζονταν για μια οικογένεια, ήταν ισόγεια, είχαν μπροστά ένα «αίθριο», όπως θα λέγαμε σήμερα- τότε το λέγαμε εμπρόστια- και στο πάτωμα αντί για κάποια άλλη επένδυση είχαν χώμα, καλά πατημένο, το οποίο κατά καιρούς «χρούσε» η νοικοκυρά με ένα είδος «αλοιφής», ένα μείγμα λάσπης και βουνιάς από γελάδια ή βουβάλια.

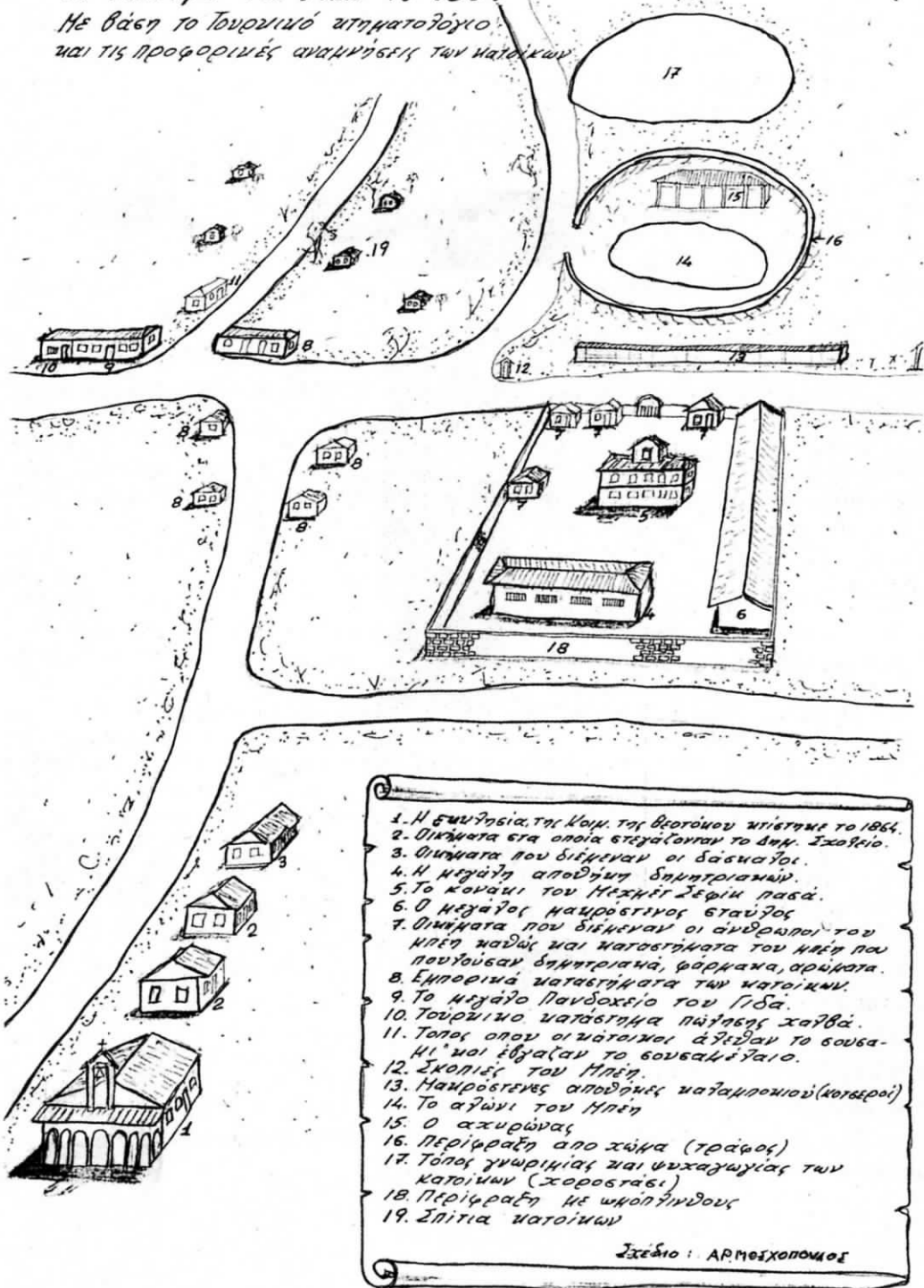
Τη χρήση των άλλων οικημάτων, στο αριστερό της φωτογραφίας, την αγνοούμε. Μπορεί να ήταν σπίτια των εντόπιων, ίσως όμως και καταστήματα Εβραίων ή Ηπειρωτών.

Πρέπει να πούμε ότι στο Γιδά αλλά και σε άλλα χωριά του Δυτικού Ρουμλουκιού στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και μετά ήρθαν και εγκαταστάθηκαν αρκετές οικογένειες από την Ήπειρο. Άνθρωποι πολυταξιδεμένοι, με εξυπνάδα, μνημένοι στο εμπόριο κυρίως, εδώ γίνονται μπακάληδες. Ηπειρώτες υπήρχαν στο Λουτρό, στο Κεφαλοχώρι, στην Ξεχασμένη. Εξάλλου δεν είναι τυχαίο, που ακόμα και σήμερα, στο τρίγωνο της Εθνικής Αντίστασης και των Μακεδονομάχων μένουν οικογένειες Ηπειρωτών, όπως του Χαρ. Δούμα, του Σίψια, του Βράνα, του Πασχαλιώρη, του Ρούβαλη, αλλά και το ξενοδοχείο «Δωδώνη», η οικογένεια Λαφαζάνη, εκεί που στεγαζόταν το παλιό ΚΑΠΗ και δίπλα η οικογένεια Νούτσου.

Έτσι, χάρη στο σχεδιάγραμμα του μακαρίτη Αρ. Μοσχόπουλου και στη μοναδική φωτογραφία του Χαρ. Δούμα μπορέσαμε να σχηματίσουμε μια κάπως σαφή εικόνα του κέντρου του παλιού Γιδά.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΓΙΔΑ ΤΟ 1894

Με βάση το Τουριστικό πτηματολόγιο
και τις προφορικές αναμνήσεις των κατοίκων

*Η αρχαιότερη φωτογραφία του παλιού Γιδά, (1894).
(φωτ. της οικογ. Χαρ. Δούμα)*

Η σημερινή εικόνα του τοπίου της προηγούμενης φωτογραφίας, 2007. (είναι η ίδια θέση)

Το παλιό Δημαρχείο Αλεξάνδρειας.

Το παλιό Δημαρχείο πριν την κατεδάφιση.

Το παλιό δημαρχείο κατεδαφίζεται.

Το Δημαρχειακό κτήριο στη δεκαετία του 1965

Το Δημαρχειακό κτήριο το 2007

Στο παλιό Δημαρχείο.

Ο περίπατος, και το χαμόγελο του μικρού Γιωργάκη μαρτυρούν πώς ήταν κάποτε το σημείο όπου βρίσκεται το Δημαρχειακό μέγαρο. Είναι μια από τις πιο αντιπροσωπευτικές φωτογραφίες της δεκαετίας 1960.

(φωτ. οικογ. Βασ. Ρεσινιώτη)

Το περίπτερο του Νίκου Στάθαρου.

2007. Το περίπτερο οικογ. Στάθαρου και το Δημαρχείο Αλεξάνδρειας.

1960. Οδός Μακεδονομάχων
και Εθνικής Αντίστασης.
Σπίτια οικογενειών Σίπσια
και Βράνα.

1968, οδός Μακεδονομάχων,
κατοικία Σίπσια.

20 - 10 - 1965, οδός Μακεδονομά-
χων. Μπροστά στον μύλο Καρανίκα.
Διακρίνονται από αριστερά, Πασχα-
λιώρη Ελένη, Πασχαλιώρη Χρυσού-
λα, Κατή Ευαγγελία.

Το αρχοντικό της οικογ. Γ. Μπουράτσι πριν την κατεδάφιση.

Οδός Εθνικής Αντίστασης 1960.

Οδός Εθνικής Αντίστασης 2007.

Γιδάς, 28 Οκτωβρίου 1935, Πρόεδρος κοιν. Γιδά Οικονομόπουλος Αθανάσιος. Από τις δυο πρώτες φωτογραφίες με διαφορά δέκα χρόνων, μπορεί κανείς να φανταστεί πώς ήταν το τοπίο στο σημερινό Ηρώο.

Γιδάς, 28 Οκτωβρίου 1945, Πρόεδρος κοιν. Γιδά Ράπτης Αντώνιος. Διακρίνονται: Κυρόπουλος Θωμάς, Λαφαζάνης Βασίλειος, Κούγκας Νικόλαος, Ράπτης Αντώνιος, Παπαποστόλου Χαρίλαος, Παπα - Διονύσιος Παπαδόπουλος, Μακρής Παναγιώτης, Τσακίρης Δημήτριος, Καρακάσης - Σταθμάρχης Σ.Ε.Κ

Γιδάς 25 Μαρτίου 1948.
Ο Πρόεδρος Κοιν. Ράπτης Αντώνιος καταθέτει στεφάνι.

Αλεξάνδρεια,
25 - 3 - 1959.
Κατάθεση στεφάνων.
Διακρίνεται ο αείμνη-
στος Δούμας Αθανά-
σιος

Ο Δήμαρχος Αλεξάνδρειας Ιωάννης Πε-
τρίδης γονυπετής καταθέτει στεφάνι κατά
την επέτειο της 25ης Μαρτίου 1954.

Γιδά, 28 - 10 - 1949. Ο Ράπτης Αντώνης,
Πρόεδρος Κοιν. Γιδά καταθέτει στεφάνι

Ο χώρος του σημερινού «Ηρώον» στη δεκαετία του '60.

Το «Ηρώον» σήμερα

Περιοχή στο Ηρώον. Οδός Εθνικής Αντίστασης - Πεζόδρομος

28 Οκτωβρίου 2007. Γκιόνουλου Χαράλαμπος, Δήμαρχος Αλεξάνδρειας.

1953 - 1954. Γυμναστικές επιδείξεις μπροστά στην παλιά εκκλησία της Παναγίας.

Δεκαετία 1950. Γυμναστικές Επιδείξεις. Στο βάθος δεξιά διακρίνεται το παλιό Δημοτ. Σχολείο.

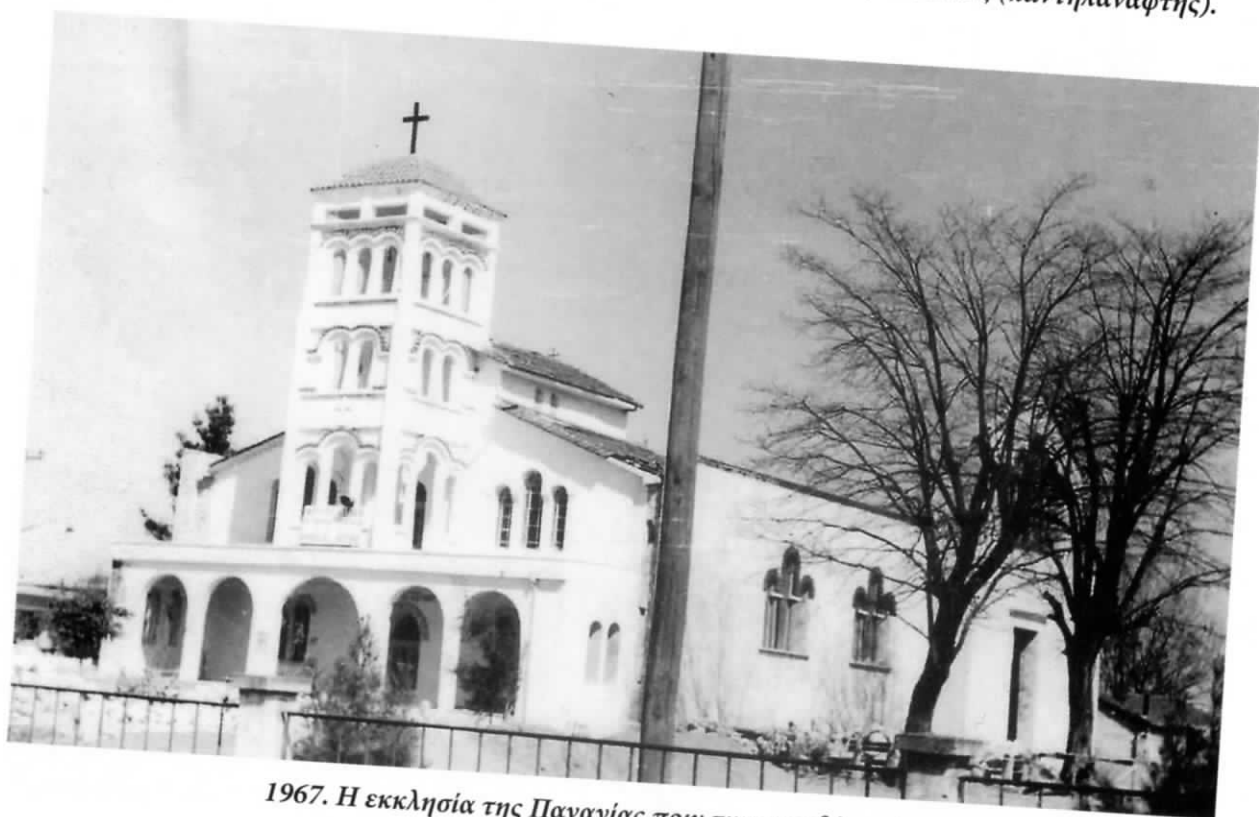
*Μπροστά στο παλιό Δημοτικό Σχολείο.
 Διακρίνονται από αριστερά: Γκουντάτσης Νικόλαος, Νίλας Θωμάς, Σαμαράς Παναγιώτης.*

1950. Αναμνηστική φωτογραφία μετά τη Θεία Λειτουργία.

*Η Εκκλησία της Παναγίας.
Διακρίνονται από αριστερά:
ο Εκκλησιαστικός Επίτροπος Μακρής Παναγιώτης και ο Σπανός Αντώνιος (καντηλανάφτης).*

1967. Η εκκλησία της Παναγίας πριν την κατεδάφισή της.

Η εκκλησία της Παναγίας στο στάδιο της κατασκευής.

Η εκκλησία της Παναγίας με την πρώτη περίφραξη. Στο βάθος διακρίνεται το παλιό Δημαρχείο.

2007. Ο Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου.

Γ.2. Το Ειρηνοδικείο

Μια εικοσαετία χωρίζει σχεδόν τα δυο έγγραφα που ακολουθούν.

Το πρώτο, το υπογράφει στις 25.10.1955 ο Δήμαρχος Βετσόπουλος. Αποτελεί μια αίτηση προς τους «εξωχότατους κ. κ. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως και Υπουργόν Δικαιοσύνης». Το ζητούμενο είναι η ίδρυση Ειρηνοδικείου «εις την Κωμόπολιν Αλεξανδρείας». Ο αιώνηστος Βετσόπουλος αιτιολογεί το αίτημά του, μακραίνοντας λίγο την απόσταση από την πρωτεύουσα του Νομού, για να γίνει πιο πειστικός!

Δυστυχώς, παρά τη βεβαιότητά του, ότι το αίτημά του θα γινόταν «ασμένως δεκτόν», τελικά δεν ευτύχησε να το δει να ευοδώνεται. Θα ακολουθήσει πυκνή αλληλογραφία, θα κυλήσει πολλή μελάνη στα γρανάκια της γραφειοκρατίας, ώσπου να φτάσουμε στο δεύτερο έγγραφο της 29.08.74, απ' όπου πληροφορούμαστε ότι ο Δήμος παραχώρησε το 1970 το αναγκαίο οικόπεδο, αλλά ότι τέσσερα χρόνια αργότερα το «ανεγερθέν Ειρηνοδικειακόν Κατάστημα» είναι ακόμα μισοτελειωμένο και χρειάζεται «περάτωση».

Η φωτογραφία που συνοδεύει τα έγγραφα προέρχεται από τα εγκαίνια του Ειρηνοδικείου. «Παρούσαι άπασαι αι πολιτικά και στρατιωτικά αρχαί, εν επισήμω περιβολή», όπως θα μπορούσε να γράφει μια εφημερίδα της εποχής εκείνης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Έν Αλεξανδρεία τῆ 25 Ὀκτωβρίου 1955

Ἀριθ Πρωτ. 3214

Π Ρ Ο Σ

Τοὺς Ἐξωχότατους κ.κ.

- 1) Πρόεδρον Κυβερνήσεως
- 2) Ὑπουργόν Δικαιοσύνης

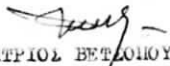
Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενοι ἐγκρίνητε τὴν τοποθέτησιν ἑνὸς Εἰρηνοδίκειου εἰς τὴν Κωμόπολιν Ἀλεξανδρείας πρὸς ἐξυπηρέτησιν 35 χωρίων μὲ πληθυσμὸν ἄνω τῶν 35 χιλιάδων κατοίκων. Ἡ ἔλλειψις τῆς τοιαύτης δικαστικῆς Ἀρχῆς ἐξ ἡμῶν εἶναι βασικὴ καὶ αἰσθητὴ εἰς τοὺς κατοίκους οἵτινες διὰ πᾶσαν ἐξυπηρέτησιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης μεταβαίνουσιν εἰς Βέρροισιν, ἀπέχουσαν ἐκ τοῦ τελευταίου σημείου τῆς περιφερείας μας πλεον τῶν 35 χιλιομέτρων, ὑποβαλλόμενοι οὕτω εἰς περιττὰς δαπάνας καὶ ταλαιπωρίας.

Διὰ τὴν ἰδρύσιν τοῦ Εἰρηνοδικείου μας ἔχει γνωματεύσει καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον Βερροίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34/19-9-52 ἀποφάσεώς του εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 93.705/52 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἀντίγραφον τῆς ὁποίας οὐνυποβάλλομεν.

Ἐπιμεθε βεβαίως ὅτι ἡ παρούσα μας θά γίνῃ ἀσμένως δεκτὴ καὶ θά ἐπιλυθῇ ἕν κέφαλαῖός τις ζήτημα.-

μετὰ σεβασμοῦ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Τό Δημοτικόν Συμβούλιον

Λαβόν υπ'ὄφει:

- 1) Τὴν υπ'ἀριθ. 132/70 ἀπόφασιν τοῦ Δημ. Συμβουλίου ἐγκριθεῖσαν διὰ τῆς υπ'ἀριθ. 19327/22.3.1971 ὁμοίας τῆς Νομαρχίας Ἡμαθίας "περὶ δωρεάν παραχωρήσεως οἰκοπέδου τοῦ Δήμου δι'ἀνέγερσιν Εἰρηνοδικειακοῦ Καταστήματος Ἀλεξανδρείας".
- 2) Τὸ υπ'ἀριθ. 35.964/10.12.1971 Συμβόλαιον τοῦ Συμβολαιογράφου Βεροῦ Ἀντωνίου Σαρρηκωστῆ δι'οὐ μετεβιβάσθη ἡ κυριότης τοῦ παραχωρηθέντος οἰκοπέδου δι'ἀνέγερσιν Εἰρηνοδικειακοῦ Καταστήματος.
- 3) Τὸ υπ'ἀριθ. 83.691/74 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης περὶ χορήγησεως παρατάσεως καὶ κρῖνον ὀρθὴν ἐπιβεβλημένην τὴν χορήγησιν τῆς αἰτούμενης παρατάσεως.

Ἀποφαίνεται Ὁμοφώνως

Ἐγκρίνει τὴν χορήγησιν διετούς παρατάσεως προθεσμίας, ἀρρομένην ἐν 13 Αὐγούστου 1974 εἰς τὸ Ταμεῖον χρηματοδοτήσεως Δικαστικῶν κτιρίων εἰς ὃ δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 1071/71 συνεχῶς ἀπὸ 1.1.1972 τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον Ἀνεγέρσεως Δικαστικοῦ Μεγάρου καὶ Φυλακῶν Βεροίας τὸ ὁποῖον ὑπεισηλθεν εἰς ἅπαντα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν καταργηθέντων Εἰδικῶν Ταμείων, διὰ τὴν ὑπὸ τοῦτου περάτωσιν τοῦ ἀνεγερθέντος Εἰρηνοδικειακοῦ Καταστήματος Ἀλεξανδρείας εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Δήμου παραχωρηθέν δωρεάν δημοτικὸν ἀκίνητον δυνάμει τῆς υπ'ἀριθ. 132/70 ἀποφάσεως τοῦ ἐγκριθείσης διὰ τῆς υπ'ἀριθ. 19327/71 ὁμοίας τῆς Νομαρχίας Ἡμαθίας.

Ἡ παροῦσα ἀπόφασις ἔλαβεν αὐξ. ἀριθ. 87

Ἐξαντληθέντων τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἐφ'ὧ συνετάγη τὸ παρὸν πρακτικὸν καὶ ὑπογράφεται ὡς ἔπεται.

Τό Δημοτικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

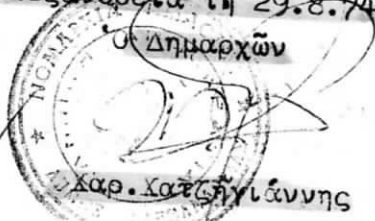
Τὰ Μέλη

Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί

Ἀκριβές ἀπόσπασμα

Ἀλεξανδρεία τῆ 29.8.74

Ὁ Δημαρχῶν

Δαρ. Κατσίγιάννης

Τω καιρώ εκείνω

"Ξεφυλλίζοντας" το παρελθόν ...

Ο υφυπουργός κ. Ι. Παπαδάκης και ο βουλευτής της ΕΠΕΚ κ. Ι. Γιαμάς κατέβαλον συντομον και αξιέπαινον προσπαθειαν διά την ίδρυσιν Ειρηνοδικείου εν Γιδά.

Αλλ' όπως εφρόντισαν δια την ίδρυσιν Ειρηνοδικείου εις Γιδά έπρεπε να καταβάλλουν προσπαθείας και δια το Ειρηνοδικείον και Πταισματοδικείον Βεροίας τα οποία στερούνται και Ειρηνοδίκου και Πταισματοδίκου και του άλλου προσωπικού. Διότι παρ' όλην την καλή θέλησιν των εν αυτοίς υπαλλήλων και του ειρηνοδικούντος πρωτοδίκου δεν δύναται να περατωθή τόσοσ εκτεταμένη εργασία.

Αστήρ. Δευτέρα 29 Σεπτ. 1952

Φωτογραφία από τα εγκαίνια του Ειρηνοδικείου.
 "Παρούσαι άπασαι οι πολιτικά και στρατιωτικά αρχάι, εν επισήμον περιβολή".

*1928, Γιδάς, οδός Εθνικής Αντίστασης.
Το καρποποιεΐον Αδελφών Ναλμπάντη, Θεόδωρου, Κώστα και Στέφανου.*

Οδός Εθνικής Αντίστασης. Το οικόπεδο στο οποίο θα χτιστεί το Ειρηνοδικείο Αλεξάνδρειας.

2007. Το Ειρηνοδικείο Αλεξάνδρειας.

Δ'. Η Αγορά της Αλεξάνδρειας

Δ.1. Δυο ενδιαφέρουσες Γνωστοποιήσεις

Όπως μας πληροφορεί η έκθεση του Επιθεωρητή Σάρρου, για πρώτη φορά λειτούργησε Λαϊκή Αγορά (=παζάρι) στο Γιδά το 1906.

Στο Γιδά όμως λειτουργούσε, πέρα από αυτή την εβδομαδιαία αγορά και μια άλλη, ετήσια, γνωστή ως Ζωοπανήγυρις ή Παγγύρ' (=πανηγύρι), την περίοδο του Δεκεπενταύγουστου, συνδεδεμένη δηλαδή με τη γιορτή της Πολιούχου του χωριού, Παναγίας.

Ο ρόλος των δυο αυτών εμπορικών δραστηριοτήτων στην ανάδειξη του Γιδά σε εμπορικό κέντρο, πρέπει να θεωρηθεί αυτονόητος. Αρκεί να προστεθούν δυο ακόμα καθοριστικοί παράγοντες: Ο Σιδηροδρομικός Σταθμός και η οδική αρτηρία που ένωνε όχι μόνο την Πρωτεύουσα με τη Συμπρωτεύουσα, αλλά ολόκληρη τη Νότια με τη Βόρεια Ελλάδα.

Δυστυχώς, στη διάρκεια της ναζιστικής Κατοχής, τόσο το παζάρι όσο και το πανηγύρι διέκοψαν τη λειτουργία τους. Οι κατοχικές δυνάμεις πάντοτε υποσιάζονται τη συγκέντρωση πολλών πολιτών στον ίδιο χώρο.

Οι δυο ανακοινώσεις που δημοσιεύονται παρακάτω αποτελούν σημαντική μαρτυρία για την επανασύσταση των αγορών και περιγράφουν με πολύ γλαφυρό τρόπο το είδος των εμπορευμάτων που θα προσφέρονταν προς αγοροπωλησία.

ΜΕΤΑΛΛΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΕΝ ΓΙΔΑ
15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1945
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Αριθ. πρωτ. 645
Ο
Πρόεδρος τής Κοινότητος Γιδά

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ

Ἡ συνεπεία τής κατοχῆς διακοπέῖσα μεγάλη ἔτησις ἐμποροπανήγυρις τελομένη ἐν Γιδᾷ ἐπανασυνιστάται κατὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ ἤτις ἀρχεῖται τὴν 15ην Αὐγούστου ἑ. ἔ. καὶ λήγει τὴν 23ην τοῦ ἴδιου μηνός.

Κατ' αὐτὴν, λόγῳ τῆς περιόδου τοῦ ἀλωνατισμοῦ ἐντὸς τῆς ὁποίας τελεῖται, προμηγύονναι μεγάλαι πράξεις εἰς τὰ μικρὰ καὶ μεγάλα ζῶα, σιτηρὰ καὶ λοιπὰ ἐμπορεύματα.

Οἱ εἰσάγοντες εἰς αὐτὴν ἵππους, ἡμίονους, βόας κ. λ. π. δεόν ὑπὸ ὡσὶν ἐφωδιασμένοι διὰ πιστοποιητικῶν κυριότητος, οἱ δὲ ἀγελάδας καὶ μικρὰ ἐν γένει ζῶα βεβαιώσεις τῶν οἰκείων Προέδρων Κοινοτήτων.

Αἱ ἀπαφίσεις τῆς Κοινότητος περιορίσθησαν εἰς τὸ ἐλάχιστον, εἰς δὲ τοὺς συναλλασσόμενους γενικῶς ἡ Κοινότης προδηλοῖ ὅτι θέλει παράσχη πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν.

Ἐν Γιδᾷ τῇ 16 Ἰουλίου 1945

Ο
Πρόεδρος τῆς Κοινότητος
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΚΡΗΣ

Ἡ πρώτη, που υπογράφεται ἀπὸ τον Παναγιώτη Μακρῆ, ἀφήνει να διαφανεῖ ἓνα αἰσθημα ἀνακούφισης, διότι «ἡ συνεπεία τῆς κατοχῆς διακοπέῖσα μεγάλη ἔτησις ἐμποροπανήγυρις τελομένη ἐν Γιδᾷ ἐπανασυνιστάται». Εἶναι ο πρῶτος χρόνος, μετὰ τὴν ἀναχώρηση των Γερμανῶν καὶ βέβαια, ἀκόμα ο τόπος δεν ἔχει ηρεμήσει, ἀφοῦ εἶναι ἡ περίοδος που βράζει το καζάνι του εμψυλίου.

Ἡ δεύτερη, που υπογράφεται ἀπὸ τον Αλέκο Καρανίκα, ἔχει πιο ἐπίσημο χαρακτήρα. Αποτελεῖ ἀπόφαση τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Κεντρικῆς Μακεδονίας, περιέχει ἀριθμούς πρωτοκόλλου καὶ ἀφορὰ περισσότερες κοινότητες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΕΝ. ΔΥΣΙΣ Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΓΙΔΑ

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 273

**ΙΔΡΥΣΙΣ ΛΑΪΚΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ (ΠΑΖΑΡΙ)
ΕΝ ΓΙΔΑ**

Ο
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΓΙΔΑ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ

ΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 6057/46 ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΦΟ-
ΔΙΑΣΜΟΥ (ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΓΟΡΑΝΟΜΙΑΣ) ΙΔΡΥΘΗ ΕΝ ΓΙΔΑ ΕΒΔΟΜΑ-
ΔΙΑΙΑ ΛΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ, ΩΣ ΗΜΕΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΚΑΘΙΕ-
ΡΩΘΗ ΕΚΑΣΤΟΝ ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ΤΟΠΟΣ ΔΕ Ο ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙ-
ΚΟΝ ΣΤΑΘΜΟΝ ΤΗΣ ΚΩΜΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΣ ΧΩΡΟΣ.

ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ, ΕΝΕΚΑ ΤΗΣ
ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗΣ ΠΟΛΥΠΛΗΘΟΥΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΝ ΑΥΤΗ ΠΡΟΣ ΠΩ-
ΛΗΣΙΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΟΠΟΥ ΚΑΤΕΣΤΗ Η ΘΜΩΝΥΜΟΣ ΕΔΡΑ ΤΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ, ΕΓΓΥΑΤΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΑΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ.

ΕΠΙΣΗΣ ΠΡΟΜΗΝΥΟΝΤΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΖΩΩΝ, ΑΤΙΝΑ ΘΕΛΟΥΣΙ ΜΕΤΑΦΕΡΘΗ ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΕΝ-
ΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΙΝ.

ΕΦ' Ω ΔΙΑΒΕΒΑΙΟΥΜΕΝ ΤΟΥΣ ΘΕΛΟΝΤΑΣ ΝΑ ΠΡΟΣΕΛΘΩΣΙΝ ΟΤΙ
ΘΑ ΤΥΧΩΣΙΝ ΤΗΣ ΠΡΟΘΥΜΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΗΜΩΝ.

(ΟΙ κ.κ. ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, ΠΡΟΣ ΟΥΣ
ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΟΠΩΣ ΔΩΣΩΣΙΝ ΕΙΣ
ΤΑΥΤΗΝ ΕΥΡΕΙΑΝ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ).

ΕΝ ΓΙΔΑ, ΤΗ: 20^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 1946

Ο
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΓΙΔΑ
ΑΛΕΚΟΣ ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ

Δ.2. Ο Εμπορικός Σύλλογος Αλεξάνδρειας

Η λαίλαπα του μεγάλου πολέμου πέρασε, οι άνθρωποι του κάμπου ρίχτηκαν πάλι στα ειρηνικά έργα και παρά το πρόβλημα του αδερφοκτόνου πολέμου, που βρίσκεται σε εξέλιξη, στα αστικά κέντρα και στην ύπαιθρο, αγωνίζονται να ξαναγεμίσουν τα αμπάρια τους με γεννήματα, να αυγατίσουν τα κοπάδια τους, να κρατήσουν ό,τι τους αναλογεί και το περίσσειμα να το φέρουν στην αγορά, ώστε και οι ίδιοι να οφεληθούν, μα και στους συνανθρώπους τους των πόλεων να φτάσουν αγαθά, που τόσο πολύ είχαν στερηθεί στη μαύρη περίοδο της Κατοχής. Εκείνη η τάξη που θα αναλάβει να μεταφέρει αυτά τα πολύτιμα αγαθά είναι η τάξη των εμπόρων.

Ο Πιδάς γρήγορα εξελίσσεται σε σπουδαίο εμπορικό κέντρο και για τους λόγους που προαναφέραμε, αλλά και διότι τον ευνοεί η γεωγραφική του θέση. Οι έμποροι του χωριού και τώρα πια- 1947- της κωμόπολης πληθύνονται και αισθάνονται την ανάγκη να δημιουργήσουν ένα συνδικαλιστικό όργανο, ώστε να προωθήσουν καλύτερα τα συμφέροντά τους. Έτσι το 1947 ιδρύουν τον πρώτο Εμπορικό Σύλλογο, με δεκαεννιά μέλη και εκλέγουν το πρώτο εξαμελές Διοικητικό τους Συμβούλιο.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1947

ΙΔΡΥΤΑΙ

- 1) ΡΟΥΒΑΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
- 2) ΒΑΒΟΥΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
- 3) ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- 4) ΔΡΙΖΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
- 5) ΔΟΥΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
- 6) ΕΜΜΑΝΟΥΛΙΔΗΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ
- 7) ΘΕΟΦΡΟΝΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ
- 8) ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
- 9) ΜΑΡΘΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
- 10) ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ
- 11) ΜΠΑΛΑΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
- 12) ΜΠΕΡΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- 13) ΝΑΛΜΠΑΝΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
- 14) ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
- 15) ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΛΕΚΟΣ
- 16) ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔ.
- 17) ΣΑΡΑΒΕΛΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ
- 18) ΣΕΚΙΡΤΖΗΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
- 19) ΤΡΑΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΕΤΟΣ 1947 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

- 1) ΡΟΥΒΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΠΡΟΕΔΡΟΣ
- 2) ΒΑΒΟΥΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
- 3) ΘΕΟΦΡΟΝΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ - ΤΑΜΙΑΣ
- 4) ΣΑΠΟΥΝΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
- 5) ΜΕΤΑΛΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΜΕΛΟΣ
- 6) ΣΕΚΕΡΤΖΗΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ - ΜΕΛΟΣ

Δ.3. Η Παλιά Αγορά του Σιδηροδρομικού Σταθμού του Γιδά

Θα ήταν αρκετά δύσκολο να περιγράψω της εικόνα της παλιάς αγοράς στο Σιδηροδρομικό Σταθμό της δεκαετίας του 1930, αν δεν υπήρχαν οι δυο φωτογραφίες των οικογενειών Παναγιώτη Μακρή και Αντωνίου Ράπτη. Δύο φωτεινές προσωπικότητες, που άφησαν πολλά στην τοπική κοινωνία με τα έργα τους.

Στην πρώτη φωτογραφία απεικονίζεται η ανατολική πλευρά της αγοράς, ενώ στη δεύτερη του 1934, παρουσιάζεται η δυτική, εκεί που είναι σήμερα η Εθνική Τράπεζα.

Οι σιδηροδρομικοί σταθμοί πάντοτε ευνοούσαν τη δημιουργία αγορών κοντά τους, μια και αποτελούν την κύρια πύλη εισόδου και εξόδου εμπορευμάτων και ανθρώπων. Το ίδιο συνέβη και στον παλιό Γιδά, μετά το 1894, οπότε μπήκε σε λειτουργία η σιδηροδρομική γραμμή Θεσσαλονίκης - Μοναστηρίου. Σιγά, σιγά τα εμπορικά καταστήματα μεταφέρθηκαν από το κέντρο του χωριού, όπως είδαμε, στη γειτονιά του Σταθμού.

Από το χώρο αυτό διασώθηκαν διάφορες φωτογραφίες, όπου μεταξύ των άλλων βλέπει κανείς και τα πρώτα τροχοφόρα οχήματα, που δρομολογήθηκαν για τη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων.

Στις φωτογραφίες ακολουθώ χρονολογική σειρά, ώστε να φαίνεται, όσο αυτό είναι δυνατόν, η εξέλιξη της αγοράς στο πέρασμα του χρόνου.

Γιδάς, 13 Απριλίου 1931.
 Διακρίνονται από δεξιά δεύ-
 τερος Πετρίδης Ιωάννης
 από αριστερά Μακρής Πανα-
 γιώτης.

Ενθύμιον, εν Γιδά τη 25 - 3 -
 1934. Στη θέση που είναι σή-
 μερα η Εθνική τράπεζα. Δια-
 κρίνεται ο Αντώνης Ράπτης
 από αριστερά, ακουμπισμέ-
 νος στο φτερό του αυτοκι-
 νήτου με τον αριθμό κυκλ.
 26875. Μεταφορικό μέσον
 για όλες τις χρήσεις και για
 επιβάτες.

Το λεωφορείο της γραμμής
 Βέροιας - Θεσσαλονίκης.

1939. Κοντά στο Σ. Σταθμό.
Υλικά Οικοδομών.

Γιδάς 18 Ιανουαρίου 1954.
Στην παλιά αγορά
"Σ. Σταθμός".

20 Ιανουαρίου 1947. Στο υφασματοπω-
λείο Νίκος Μπισίρης - Στέφανος Γιαννό-
πουλος.

1950 - 1960. Ανατολική πλευρά της παλιάς αγοράς.

1940 - 1970

2006

1960

23 Νοεμβρίου 1960.

Απο δεξιά: Μπουρανής Κλεάνθης, Κάλιος Ευθύμιος, Τσιλίκας Μιχ.

Νέα αγορά 2007

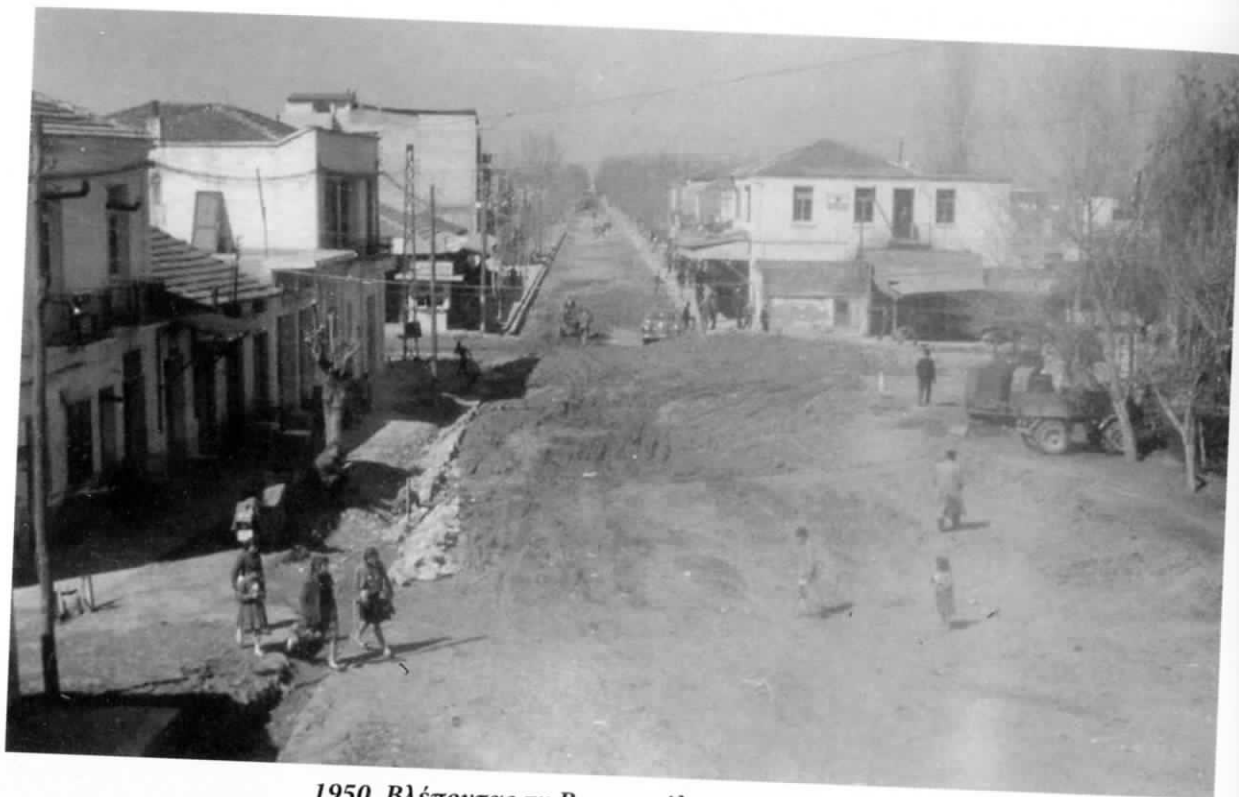
21 Ιουνίου 1957. Φωτογραφία από τα εγκαίνια αρτοποιείου Παντελή Κιλεκίδη στη Μ. Αλεξάνδρου. Διακρίνονται: από δεξιά Μπουράτσης Γεώργιος, Κατής Νικόλαος, Τσαλαμπούνης Μιχαήλ και ο Παπα - Διονύσιος Παπαδόπουλος.

Μεγ. Αλεξάνδρου 2007

Οδός Μ. Αλεξάνδρου 1990. Το εμπορικό κατάστημα Χαράλαμπου Χατζηγιάννη. Εδώ ο Ρουμλουκιώτης μπορούσε να βρει ό,τι χρειαζόταν το σπίτι. Μπακάλικο, υφάσματα, νήματα, ψιλικά, ποτά και αν είχε καθαρό πρόσωπο έπαιρνε και δανεικά για τ' αλώνια.

1950. Βλέποντας τη Βετσοπούλου από Σ. Σταθμό.
Από δεξιά, διακρίνεται στο ισόγειο του κτηρίου το πρώτο φωτογραφείο του Γιδά Παρασκευά Κ. Ερινέλη.

2006. Βλέποντας την Βετσοπούλου από τον Σ. Σταθμό.

25 Μαρτίου 1955. Ο Πλούταρχος Παπαδόπουλος μπροστά στο φωτογραφείο του Παρασκευά Κ. Ερινέλη. (Σήμερα γνωστή ως "χρυσή γωνία").
Δυο φωτογραφίες που μαρτυρούν την εικόνα της Μεταπολεμικής Αλεξάνδρειας.

Η εικόνα της Βετσοπούλου όπως την κατέγραψε ο φωτογραφικός φακός στη δεκαετία 1970 από το Σ. Σταθμό.

2006

Ε. Ο Κινηματογράφος στην πόλη μας

Ο κινηματογράφος υπήρξε από τα πιο δημοφιλή είδη τέχνης. Η λεγόμενη μεγάλη οθόνη, με τα είδωλά της, τις ωραίες γυναίκες και τους εντυπωσιακούς άντρες, κέρδισε πολύ γρήγορα την αγάπη των απλών ανθρώπων και οι πρωταγωνιστές γνώρισαν τη λατρεία, ιδιαίτερα ατόμων νεαρής ηλικίας. Στα αστικά κέντρα οι αίθουσες του σινεμά, όπως τον έλεγαν αλλιώς, φύτρωναν η μια πίσω από την άλλη, ενώ στα χωριά, από τα μέσα της δεκαετίας του πενήντα περίπου έφταναν αυτοκίνητα με μηχανές προβολής και συγκέντρωναν όλο το χωριό μπροστά σε έναν τοίχο, καμιά φορά και μέσα σε μια αχυρώνα, για να προβάλουν έργα, κατά κανόνα μελοδραματικά, δακρύβρεκτα, ελληνικής και ξένης παραγωγής, αλλά και ξεκαρδιστικές κωμωδίες.

Η πόλη της Αλεξάνδρειας σε σχέση με τον πληθυσμό της την περίοδο 1950-1980 είχε τους περισσότερους και καλύτερους κινηματογράφους στην επαρχία. Πρωτοπόροι οι αδελφοί Ναλμπάντη και η οικογένεια Μακρή. Μετά ήρθε η οικογένεια Παπαποστόλου με τον κινηματογράφο ΑΝΕΣΗ και το κινηματοθέατρο ΚΑΤΕΡΙΝΑ, από τις καλύτερες αίθουσες την εποχή εκείνη Υπήρχε και ο καλοκαιρινός κινηματογράφος των Αδελφών Ναλμπάντη.

Αλήθεια, ποιος δεν θυμάται αυτούς τους κινηματογράφους, τότε που περίμενε ο κόσμος απ' έξω, να πάρει σειρά! Πόσα δάκρυα συγκίνησης έπεφταν μέσα στους σκοτεινούς θαλάμους και πόσα από το πολύ γέλιο των ταινιών με τους Βουτσά, Χατζηχρήστο, Ηλιόπουλο, Μίμη Φωτόπουλο, Λογοθετίδη! Ύστερα εκείνα τα ινδικά έργα με τη Ναργκίς;

Σήμερα οι παλιές φωτογραφίες των σινεμάδων, μοιάζουν με τους τίτλους των παραμυθιών.

Κινηματογράφος "ΟΛΥΜΠΙΟΝ" Αλεξάνδρειας.

*Κινηματογράφος
"ΟΛΥΜΠΙΟΝ"
Αλεξάνδρεια
(Αδελφών Ναλμπάντη)*

Στ. Η πρώην κλινική Γεωργίου Βελτσίδα

Σήμερα είναι μετρημένα στα δάχτυλα του ενός χεριού τα παλιά κτήρια της πόλης μας που έχουν διασωθεί και μας θυμίζουν κάποια ιστορικά γεγονότα. Ένα απ' αυτά, είναι η οικοδομή που βρίσκεται στη γωνία της Δ. Βετσοπούλου και Σ. Βενιζέλου. Κτίστηκε στα μέσα της δεκαετίας του 30. Ήταν ιδιοκτησία του γιατρού Γεωργίου Βελτσίδα. Χρησιμοποιήθηκε αρχικά ως ιατρείο και στη συνέχεια ως κλινική. Στα χρόνια της Κατοχής επιτάχθηκε και αυτό, όπως πολλά άλλα από τους Γερμανούς και χρησιμοποιήθηκε ως Φρουραρχείο.

Σε αυτό το Φρουραρχείο διαδραματίστηκαν τα γεγονότα της 23ης Μαρτίου 1944.

Την ημέρα αυτή έγινε στο Γιδά το μεγάλο Συλλαλητήριο από κατοίκους του Ρουμλουκιού. Στο κτήριο πάνω βρισκόταν ο Γερμανός Φρούραρχος, όπου δέχτηκε από την Επιτροπή Αγώνα, τα αιτήματα, που ήταν τα εξής:

- 1) Να σταματήσουν οι επιτάξεις, τροφίμων, ζώων, σφαγίων και ειδών νομής καθώς και να καταργηθεί η βαριά φορολογία στα αγροτικά προϊόντα.
- 2) Να αρθεί η απαγόρευση της καλλιέργειας καλαμποκιού πεντακόσια μέτρα εκατέρωθεν της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης - Φλώρινας.
- 3) Να παύσει η υποχρεωτική εργασία (αγγαρεία) των κατοίκων της περιοχής που εργάζονταν στο υπό κατασκευή Γερμανικό αεροδρόμιο του Παλαιοχωρίου.
- 4) Να σταματήσει η υποχρέωση των γυναικών του Γιδά να επιμελούνται της καθαριότητας των γραφείων και της Γερμανικής λέσχης αξιωματικών του Γιδά.
- 5) Να μην εφαρμοσθεί το μέτρο της πολιτικής επιστράτευσης των Ελλήνων.
- 6) Να επιτραπεί στους κατοίκους να εορτάσουν και να παρελάσουν κατά την 25η Μαρτίου.

7) Τελευταίο αίτημα, που δημιούργησε εκνευρισμό στο Φρούραρχο, και που αποτελούσε αίτημα και ευχή όλων των Ελλήνων, το διατύπωσε ο παπά-Διονύσης Παπαδόπουλος μέλος της Επιτροπής. Ποιο ήταν το αίτημα αυτό;: «Να φύγουν οι Γερμανοί από την Ελλάδα !».

Αλλά ενώ στον επάνω όροφο διεξαγόταν συζήτηση των μελών της Επιτροπής με τον υπεύθυνο Γερμανό, κάτω από το μπαλκόνι, στη Βετσοπούλου και ως το Σιδηροδρομικό Σταθμό ήταν συγκεντρωμένοι κάτοικοι του Ρουμλουκιού. Ανάμεσά τους και πολλοί ένοπλοι, που με δυσκολία έκρυβαν τον οπλισμό κάτω από τα επανωφόρια τους. Ξαφνικά ένας εαμίτης, ο Γιώργος Αλμπάντης από το Κεφαλοχώρι, που ανήκε στην ομάδα κρούσης, επιχείρησε να πυροβολήσει (σύμφωνα με άλλες αφηγήσεις πυροβόλησε, χωρίς επιτυχία) το Φρούραρχο. Αντέδρασε αμέσως η φρουρά του αξιωματικού και τον τραυμάτισαν θανάσιμα.

Για το ιστορικό πράγματι Συλλαλητήριο έγραψε ο συμπολίτης μας Δημήτρης Μπέλος στο έργο του «*Το Κατοχικό Συλλαλητήριο της Αλεξάνδρειας, πρώην Γιδά 23 Μαρτίου 1944*», που εκδόθηκε το 2005.

Ξαναγυρίζοντας στην τύχη της πρώην κλινικής Βελτσίδα, σημειώνουμε πως ένα χρόνο μετά, στις 10-5-1945, η διοίκηση της κοινότητας Γιδά, με αίτησή της προς την Νομαρχία Θεσσαλονίκης, ζητά να επιτάξει την οικία του Γ. Βελτσίδα, για να στεγάσει διάφορες υπηρεσίες, που την εποχή εκείνη δεν είχαν μόνιμη στέγη. Οι υπηρεσίες αυτές ήταν: Υπηρεσία Τ.Τ.Τ. (Ταχυδρομεία, Τηλέγραφοι, Τηλέφωνα), καθώς επίσης το Δημόσιο Ταμείο και η Οικονομική Εφορεία.

Αργότερα, βέβαια, το οίκημα επέστρεψε στην κυριότητα του γιατρού Βελτσίδα, ο οποίος το πούλησε, αφού ο ίδιος μετοίκησε στην Αθήνα.

Αν τώρα, κάποια Διοίκηση του Δήμου μας ήθελε να εντοιχίσει μια πινακίδα στο κτήριο, όπως και σ' εκείνο του Θωμά Φυσέκα, όπου θα μνημονεύεται ο ιστορικός του ρόλος, αυτό θα αποτελούσε προσφορά στη διαιώνιση της τοπικής ιστορίας, που με το δίκιο της την αγνοεί η νεότερη γενιά.

Στ.1. Το Ξενοδοχείο «Δωδώνη», το παλαιότερο κτήριο του Γιδά

Ένα ακόμα οικοδόμημα αποτελεί τμήμα της τοπικής ιστορίας, παρόλο που οι διαβάτες το προσπερνούν σήμερα αδιάφοροι, προσέχοντας (λίγο παλιότερα, γιατί τώρα δεν υπάρχει) ίσως η πινακίδα που γράφει «Ξενοδοχείον η Δωδώνη».

Μόνο που η πρώτη του χρήση δεν ήταν αυτή. Αρχικός του προορισμός ήταν να γίνει Καρακόλι, που σημαίνει Αστυνομικό Τμήμα. Αν χρησιμοποιώ την τουρκική λέξη είναι γιατί πράγματι το κτήριο αυτό, που βέβαια στο μεταξύ έχει υποστεί διάφορες

μετατροπές, χτίστηκε την εποχή της Οθωμανικής Κατοχής, στα τέλη του 19ου αιώνα. Μετά την απελευθέρωση του 1912 αγοράστηκε από την οικογένεια Ρούβαλη. Ως προς τη χρήση του, συνέχισε να είναι η έδρα της τοπικής αστυνομίας στον επάνω όροφο, ενώ το ισόγειο έγινε «καφεπωλείον».

Το μακροζώητο όμως κτήριο επρόκειτο να γνωρίσει και μιαν ακόμα Κατοχή. Στις 5-3-1943 ο Πρόεδρος της Κοινότητας Γιδά κάνει γνωστό στο χρήστη του οικήματος ότι πρέπει να το «εκκενώσει», διότι ο Γερμανός Διοικητής του γειτονικού αεροδρομίου του Παλαιοχωρίου το ορέχτηκε και το επιθυμεί «δια τας ανάγκας του Αεροδρομίου». Έτσι απλά! Τι να σκέφτονται άραγε οι νεαροί αναγνώστες σήμερα; Το παρέδωσε ή δεν το παρέδωσε «ο καφεπώλης Κωνσταντίνος Καλότσης» το οίκημα από το οποίο έβγαζε το ψωμί της οικογένειάς του;

1943. Ο Γερμανός αξιωματικός της αεροπορίας και επιθεωρητής του αεροδρομίου Παλιοχωρίου μπροστά στο επιταγμένο σπίτι του Ρούβαλη Κων/νου. Διακρίνονται η σύζυγός του Ρούβαλη Κων/νου Ευαγγελία και η ανεψιά του Βασιλική.
(αρχ. Νικόλαου Κατή)

ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΓΙΑΔΑ

Αριθ. Πρωτ. 506

00/11

Επεί

Ιόν. κ. Καλλίνοτ Καροζόζογυ
Καγεζούζογυ
Ελαϊόβα

Επιτορζυ γαι επιτορζυ βαλ φερμα γαι
Βασικη γαι ται Αεροδραμίου, εσπαιρα-
καγαμει ενα ενικητορζυ εαμεί-
βου εδ ενικητορζυ ενικητορζυ ενικη-
βου, ιδιοιουθιού κ. Ραύλαζογυ. εφο-
μερζογυ γαι γρηγορζοιμο ενικητορζυ εουτο
Βαί εοι ενικητορζυ γαι Αεροδραμίου.
Εν Φιδάο εν 5/7/1943

9/7/43

Επιδραμζογυ

Κοινοποιεσται
κ. κ. Ραύλαζογυ
Ελαϊόβα

[Signature]

Π Ρ Ω Τ Ο Κ Ο Λ Λ Ο

Παραδώσεωσ του οικίματοσ ειν εδοτεμζετο η Υποδ/οισ Χωρ/κησ
Γιαδα.-

Εν Γιαδα τη 26η του μηνόσ Φεβρουαριου του έτουσ 1946 ημεραν τησ εβδομάδοσ τε-
την και ώραν 17ην η υπογεγραμμένη επιτροπή αποτελουμένη εκ των 1/Ανθ/ρχου
Κωστοπούλου Γεωργίου, 2/Υπεν/ρχου Κόκκου Ιωάννου και 3/Χωρ/χοσ Βάνιου Αλε-
ξανδρου παρέδωκεν τό οικίμα τησ εις εδοτεμζετο. ε-τό έτων η ενταυθα Υποδ/οισ
Χωρ/κησ εις τον ιδιοκτητην Κων/νοσ Ρούβαλην συνεταίρ προφορικησ βιοταηησ του
κ.Διοικητοϋ τησ Διοικησεωσ Χωρ/κησ Βερροιοσ.-

Εφ'ω συνετάγη κ ι υπογράφεται δεόντωσ.-

Ο Παραλαβών
Καβαζογυ

Η Επιτροπή
[Signatures]

Ζ. Το Αστυνομικό Τμήμα Αλεξάνδρειας

Από την έρευνα που έχω κάνει στο παλιό αρχείο της Κοινοτικής και Δημοτικής αρχής της πόλης μας, διαπίστωσα ότι ο μεγαλύτερος αριθμός παραχωρήσεων οικοπέδων για τη στέγαση υπηρεσιών, πραγματοποιήθηκε τη δεκαετία 1955-1965.

Ανάμεσά τους συγκαταλέγεται και η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της 18-3-1955, για την στέγαση των υπηρεσιών της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Αλεξάνδρειας. Πέραν του οικοπέδου μάλιστα ψήφισε και πίστωση 20.000 δραχμών, για την ανέγερση του κτηρίου. Είναι αυτό που κατεδαφίστηκε προ πενταετίας περίπου, για να πάρει τη θέση του το προκατασκευασμένο σημερινό αστυνομικό κατάστημα..

*Το παλαιό κτήριο
της Αστυνομίας
Αλεξάνδρειας.*

*Το νέο κτήριο
της Αστυνομίας
Αλεξάνδρειας.*

Η. Το σύγχρονο κέντρο της Αλεξάνδρειας

Περιγράψαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο και παραθέσαμε φωτογραφικό υλικό από το παλιό κέντρο του Γιδά. Οι πόλεις όμως, ιδιαίτερα εκείνες που γνωρίζουν μιαν αλματώδη ανάπτυξη, όπως η δική μας, που μέσα σε λίγες δεκαετίες μεταμορφώθηκε από ένα λασποχώρι, αρχικά σε μια κωμόπολη και στη συνέχεια σε ένα μικρό, αλλά δυναμικό αστικό κέντρο, μεταβάλλουν όψη, αλλάζουν τη χωροταξία τους, αποκτούν άλλες εστίες οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Σήμερα η Αλεξάνδρεια διαθέτει περισσότερα από ένα σημεία της, που θα μπορούσε να τα ονομάσει κανείς κέντρο. Έχει δρόμους εμπορικούς, έχει πλατείες, χώρους, όπου διεξάγεται η σαββατιάτικη λαϊκή αγορά, έχει τις εκκλησίες της, το Δημαρχείο, το σημείο που αποτελεί την αφετηρία και τον τερματισμό των λεωφορείων, έχει τα καταστήματα ψυχαγωγίας, όπου συχνάζει η νεολαία. Όλοι αυτοί, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες του καθενός αξιολογούνται και παίρνουν το χαρακτηρισμό του κέντρου. Παρόλα αυτά, η ζώνη που αρχίζει από το ειρηνοδικείο και την εκκλησία και ξεδιπλώνεται προς τη Βετσοπούλου, που περιλαμβάνει το Ηρώο, το πολύπαθο πολιτιστικό κέντρο, τους πεζόδρομους από τη μια και την άλλη πλευρά, θα μπορούσε να διεκδικήσει με περισσότερη πειστικότητα το χαρακτηρισμό του κέντρου.

Όλες αυτές οι περιοχές, με το πέρασμα του χρόνου άλλαξαν. Κτίστηκαν καινούργια κτήρια, ιδιωτικά και δημόσια, υψώθηκαν πολυκατοικίες, φάρδυναν, ασφαλτοστρώθηκαν και μονοδρομήθηκαν δρόμοι, διαμορφώθηκαν και εξωραϊστήκαν πλατείες, δεντροφυτεύτηκαν ή κόπηκαν τα υπάρχοντα δέντρα, γενικά η πόλη μας πήρε άλλη όψη, σε βαθμό ώστε ελάχιστα να θυμίζει τον παλιό Γιδά.

Με εργαλείο τη φωτογραφία, θα κάνουμε παρακάτω μια αναδρομή στο παρελθόν και θα φτάσουμε, όπου αυτό είναι δυνατόν, ως τις μέρες μας. Στις φωτογραφίες θα εικονίζονται άνθρωποι και τοπία της πόλης μας, όπως τους κατέγραψε ο φακός στη δεδομένη στιγμή και μας τα παρέδωσε, ώστε, όπως λέω και στον πρόλογο, να αποτελέσουν μια γέφυρα ανάμεσα στο χθες και στο σήμερα.

28 Οκτωβρίου 1958,
Οδός Β. Γεωργίου. Σή-
μερα, Δ. Βετσόπουλου.
Έτσι κατέγραψε ο φα-
κός του Αλεξανδρινού
φωτογράφου, ΠΑΡΑ-
ΣΚΕΥΑ Κ. ΕΡΙΝΕΛΗ,
την παρέλαση. Εικον.
από αριστερά: Ρεσι-
νιάτης Τάκης, Λαζής
Θεόδωρος, Μπισίρης
Φώτης. Οδός Βετσο-
πούλου, στο ύψος της
Αγροτικής Τράπεζας.

Η Βετσοπούλου στη
δεκαετία 1960 - 70. Ει-
κονιζόμενος ο κ. Νίκος
Κατής.

2002.
Οδός Βετσοπούλου

1960 - 1970,
στην Δ. Βετσοπούλου

1970, από αριστερά η
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.
Οδός Δ. Βετσοπούλου

2006.
Οδός Δ. Βετσοπούλου

1970. Η Βετσοπούλου στο ύψος της Αγροτικής Τράπεζας.

1983. Οδός Δ. Βετσοπούλου

2006. Η Βετσοπούλου.

Είναι εργάσιμος ημέρα, και όμως, βλέπει κανείς καταμεσήμερο στο κέντρο της πόλης, μόνο τους ξυλοκόπους. Οδός Μακεδονομάχων, 1965.

Πεζόδρομος στο ύψος του ταχυδρομείου. Από δεξιά διακρίνονται η κατοικία Καλότση. Στο βάθος η Εκκλησία, και το παλιό Δημαρχείο.

Ο χώρος πίσω από το πνευματικό κέντρο. Είναι η αρχή για να αλλάξει το τοπίο, από πυκνό δάσος, σε ένα όμορφο πολιτισμένο χώρο

Ο χώρος πίσω από το πνευματικό κέντρο.

1970. Οδός Δημ. Βετσόπουλου

Οδός Εθνικής Αντίστασης. Στο ύψος της Εκκλησίας.

1955 1960. Στο ύψος του Ηρώου. Από αριστερά το κτίριο της Δ.Ε.Η.
Στο βάθος διακρίνονται το παλιό Δημαρχείο και δεξιά η Εκκλησία της Παναγίας.

Εθνικής Αντίστασης, πεζόδρομος.

Οδός Εθνικής Αντίστασης 1965. Διακρίνεται από δεξιά: Ζώης Γεώργιος (τοπογράφος),
Μπέρσος Βασίλειος (Δήμαρχος Αλεξάνδρειας), Δούμας Αθανάσιος (Γραμματέας του Δήμου),
Μπαλτσής Κώστας στο βάθος καταβρέχει τον δρόμο για την προετοιμασία του ασφαλτοτάπητα.

Η πρώτη ανάπλαση στον πεζόδρομο.

Η δεύτερη ανάπλαση στον πεζόδρομο.

1985. Ο πεζόδρομος στην αρχική του μορφή.

2007. Πίσω από το πνευματικό κέντρο Αλεξάνδρειας.

Κοντά στο ΚΤΕΛ Αλεξάνδρειας. Αλήθεια, ποιος είπε ότι δεν έχουμε όμορφη πόλη;

Θ. Ο Ανδριάντας του Μεγάλου Αλεξάνδρου και ο «δωδεκάλογος» του Γιώργου Ιωάννου

Λίγους μόνο μήνες μετά την μετονομασία του Πιδά σε Αλεξάνδρεια, ο αείμνηστος δήμαρχος Ι. Πετρίδης αποδύθηκε σε μια νέα προσπάθεια, θα έλεγε κανείς, της ίδιας φιλοσοφίας με την προηγούμενη. Να προβάλλει ακόμα περισσότερο τη μακεδονική φυσιογνωμία της πόλης και της περιοχής ολόκληρης, όταν η πολιτική και πνευματική ηγεσία της χώρας έκλεινε μάτια και αυτιά μπροστά στη συστηματική και μεθοδευμένη προσπάθεια των σφαιτεριστών του ονόματος να εδραιώσουν την κατάκτησή τους. Οχυρωμένοι πίσω από το μονότονα επαναλαμβανόμενο επιχείρημα πως «για μας δεν υπάρχει μακεδονικό θέμα», άφηναν τους άλλους να δρουν ανενόχλητοι και μάλιστα σε διεθνές επίπεδο, ωσάν η συγκεκριμένη ονομασία του κρατιδίου της Ομόσπονδης τότε βόρειας γειτονικής χώρας να μην αποτελούσε από μόνη της γεγονός τετελεσμένο. Τώρα μόλις νοιάζει να αφυπνιστήκαμε, φοβούμαι όμως πως δεν είναι αρκετά νωρίς πια.

Το ζητούμενο από τον οραματιστή δήμαρχο ήταν η ανέγερση ανδριάντα του Μεγάλου Αλεξάνδρου στην πόλη, που πολύ πρόσφατα πήρε το όνομά του. Τα βήματα και οι ενέργειές του, όπως προκύπτουν από μια σειρά εγγράφων που εντόπισα μέσα στο παλιό αρχείο, φανερώνουν ότι η προσπάθειά του ήταν καλά μελετημένη και οργανωμένη. Πριν προχωρήσει σε οποιαδήποτε ενέργεια αναζήτησε μια καλά θεμελιωμένη επιχειρηματολογία, ώστε ο λόγος του να είναι πειστικός.

Στο θέμα αυτό αποδείχτηκε τυχερός. Ο άνθρωπος που ανέλαβε να στηρίξει την απόφαση του Δημάρχου ήταν ο πλέον κατάλληλος. Ήταν ένας νεαρός, πρωτοδιορισμένος στο Ιδιωτικό Γυμνάσιο του Γ. Ψυχούλα φιλόλογος, που λίγο παλιότερα είχε αλλάξει και αυτός το επίθετό του και τώρα ήταν γνωστός ως Γιώργος Ιωάννου. Ασφαλώς και πρόκειται για τον μετέπειτα σπουδαίο λογοτέχνη, ποιητή και πεζογράφο, που όμως έφυγε από τη ζωή πολύ νέος.

Παραθέτουμε αμέσως παρακάτω φωτοτυπίες από όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με το ζήτημα. Ανάμεσά τους και «το δωδεκάλογο», την χειρόγραφη έκθεση του Γ. Ιωάννου, με τις δώδεκα παραγράφους Ο συντάκτης, παρά το νεαρό της ηλικίας του, δείχνει πως έχει συνείδηση της σοβαρότητας του θέματος και το αναδεικνύει με τρόπο υποδειγματικό.

Δυστυχώς, ούτε το όραμα του Ι. Πετρίδη ούτε η συνηγορία του Γ. Ιωάννου συγκίνησαν την κε-

ντρική εξουσία, στην οποία απευθύνθηκαν. Η υπόθεση όμως δεν έκλεισε. Από τα σωζόμενα έγγραφα βλέπουμε ότι συνεχίστηκε μετά τον Ι. Πετρίδη και από άλλους δημάρχους, με την ίδια όμως πάντοτε τύχη.

Η ιδέα της ανέγερσης του αγάλματος σχολιάστηκε και επαινέθηκε από τον τύπο της εποχής. Στην ίδια εφημερίδα «ΑΣΤΗΡ» δημοσιεύεται το παρακάτω πρωτοσέλιδο άρθρο:

«ΑΣΤΗΡ Βερροίας»

Δευτέρα 14 Δεκεμβρίου 1953, αρ. φυλ. 755

Εξ' αφορμής άρθρου μας.

Ο ΑΝΔΡΙΑΣ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

«Αθήναι - Πρακτ. Επαρχίας Τύπου»

Εν σχέση με το από 26-10-1953, άρθρο του «ΑΣΤΗΡ» περί ανεγέρσεως ανδριάντος, του επιφανέστερου Έλληνα Βασιλέως της Αρχαιότητας, του Μεγάλου Αλεξάνδρου- πληροφορούμεθα εκ του Υπουργείου Παιδείας ότι η αρμόδια υπηρεσία του, έχει το ζήτημα τούτο υπ' όψει της, αλλά λόγω ελλείψεως πιστώσεων αδυνατεί να προβεί εις τας εργασίας ανεγέρσεως του ανδριάντος. Το Υπουργείο πάντως συνιστά προς τούτο την λήψιν μέτρων, υπό των τοπικών οργανισμών της Μακεδονίας, καθώς και των Δήμων και κοινοτήτων αυτής οι οποίοι δύνανται να βοηθήσουν τα μέγιστα.

Ούτω γενομένης αρχής των σχετικών εργασιών, πρωτοβουλία τοπικών παραγόντων ή και ιδιωτικής τοιαύτης θα δυναθῆ και το υπουργείον, παρά τας λίαν περιορισμένας πιστώσεις του να ενισχύση το όλον έργον».

«Τ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ»

ΘΕΜΑ: Ύδρουσις Ανδριάντος
 κ. Αλεξάνδρου.

Καθηγητής Γιώργου Γεωργίου
 Αρ. Πρ. Δ.Υ.
 Συν. 5

ΠΡΟΣ: Δήμον Αλεξανδρείας

Εν Αλεξανδρείᾳ τῆς 15.12.53

Υποβάλλεται ἡ συγκεκριμένη ἀρρητηγραφία, μετὰ
 τῆς ἀποδείξεως ἐπιδόσεως, διὰ τοῦς λόγους καὶ οὗς
 ἐπιβάλλεται ἡ Ύδρουσις Ανδριάντος καὶ κ. Αλεξάνδρου
 ἐν Αλεξανδρείᾳ Λαμεδονίως.

Ὁ Συναρτάς
 Γ. Γεωργίου

Ο συγγραφέας Γιώργος Ιωάννου στο γραφείο του στο Υπουργείο Παιδείας.

Ἔκθεσις

Περὶ τῆς ἰδρύσεως ἀνδριάντος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου
ἐν Ἀλεξάνδρειαν Μακεδονίᾳ.

Οἱ κάτωδ' ἱστορικοί, ἔθνικοί, πατριωτικοί καὶ αἰσθητικοί
ἐνεβάλλον ἀπολύτως, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, τὴν ἰδρύσασθαι
ἀνδριάντον τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐν τῇ περιοχῇ τῆς
Ἐδρας τῆ ἀρχαίας μακεδόνων βασιλείᾳ καὶ δὲ ἐν τῇ
πόλει αὐτῆς Ἀλεξάνδρειαν:

1. Οὐδαμῶς τῆς νεωτέρας ἑλλάδος ἐπιπέδη μέχρι σήμερον
ἀνδριάνς ἢ ἔστω προτομή τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.
2. Ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐπηύρην ἡμεγαλυτέρα κατακτητικῆς
φουσητικῆς καὶ παρουσιακῆς ὁ ἑλληνιστῆς καὶ ἴσως
ὁ ἀρχαῖος κόσμος.
3. Ἐπηύρην ἐπίσης ὁ πρῶτος πραγματοποιῆσθαι τὴν ὑπεράνω
πόλιν κρατικῆς ἐνάγκῃ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνιστοῦ
ἐπὶ τῇ σημερινῇ τῶν περίου μορφῇ.
4. Διὰ τοῦ ἀνδριάντος δὲ τοιγάρτα ἡ παναρχαία ἑλλη-
νικότης τῆ ἑδαφῆ τῆς Μακεδονίας.
5. Ἐπίσης ἡ ἑλληνικότης τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.
6. Ἐπίσης δὲ ἠδονικωδῆ ἢ ἱστορικῆ ἀνείδη, καὶ δὲ
δυσωδῆ τὸ ἔθνικόν φρόνημα τοῦ πληθού τοῦ πού τῆ ἢ

διέρχεται ἐκ τῆς περιοχῆς.

7. Λαμπρό παράδειγμα ζωτικότητος καὶ μαύχνηρα δὲ ἀπαρέου διὰ τοὺς νέους τῆς περιοχῆς, ἡ ὁποία κἀπὺ σφραγίσαι ~~δύναται~~, ἐξ ὅσων προσωπικοτήτων.

8. Εἶναι γὰρ ἐπὶ οὗτο ὁ ἀνδρὶς οὗτος πρέπει καὶ ἰσορροπία ἐν τῇ περιοχῇ Ἡρακλίας, ἡ ἡμεῶν ἀνδρεία μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ μεγάλου κατακτιτοῦ.

9. Ἐπίσης ἐκ τῆς τῶν ἱστορικῶν ἐπιχειρημάτων ὁ ἴσως πρέπει καὶ ἀνδρεία καὶ μεγάλου αγωνιστικῆς μίτησιν.

10. Ἀπὸ ἐπιτόσιον ἔρευναν τῶν ὁποίων ἔμαθα, φρονῶ ὅτι ἡ πόλις Ἀλεξανδρεία τῆς Μακεδονίας πληροῦ ἰδεωδῆ ὄρους τῶν ἀνυπέρω ἱστορικῶν καὶ πρῶτον ὄρους. Διότι ἐξ αὐτῆς διέρχονται πυκνότητες ὑπερασπιστικῆς γραμμῆς δι' Ἀθήνας καὶ Ν. Ἑλλάδα, δι' Ἰωνίαν καὶ Ἰνδία καὶ δι' ὀρεογενῶν τῆς Δ. Μακεδονίας. Πρὸς τοὺτοίς διέρχεται καὶ ἡ ἀποδοφορικῆς, διὰ Δ. Μακεδονίαν, γραμμῆς.

11. Ἐξ ἄλλων ἡ Ἀλεξανδρεία τῆς Μακεδονίας εἶναι ζωτικὸς καὶ ἡ Ἀλεξανδρὸν πόλις καὶ ἐπιβλέπεται καὶ τῆς γυναικὸς.

12. Τέλος, ἐκεῖνο τὸ ὄρατον μετὰ ζήτης μαθητικότητος, εἶναι ἡ πανεπιστήμιον ἔρευνας παντὸς ἀρχαίου ἡ νεωτέρου ἱστορικῶν μνημείων ἐν τῇ περιοχῇ, τῶν ὁποίων ἔβλεπε, ἡ γυναικὸς, ἡ Νότιον Ἑλλάδα ἀπεμονιχοῦν, ἡ ἐπὶ τὸ πλείστον, πορὺ μισοτέρας σημασίας ἱστορικῶν ὁρωσικότητος.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 13.12.58

Γεώργιος Νωάνου
Φιλόσοφος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΑΣ

 'Αλεξάνδρεια
 Ένταυθα τῆς 16 Νοεμβρίου 1953

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 3580

Π ρ ό ς

Τόν κ. Δ/ντήν Γυμνασίου

Ένταυθα

Κύριε Διευθυντά,

Έχομεν τήν τιμήν νά παρακαλέσωμεν ύμᾶς ὅπως ἀναθέσητε εἰς ἕνα ἐκ τῶν παρ' ὑμῖν καθηγητῶν σας καί ἀποστείλη ἡμῖν μίαν ἔκθεσιν περὶ τῶν λόγων καθ' οὓς ἐπιβάλλεται νά στηθῆ Ἀδριὰς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐνταυθα, προκειμένου νά εἰσηγηθῶμεν σχετικῶς ἀρμοδίως πρὸς τακτοποίησιν τοῦ θέματος τούτου.

Ζυνημμένως ἀποστέλλομεν ἐπί ἐπιστροφῇ ἀπόκομμα τῆς Ἐφημερίδος ἈΣΤΗΡ Βεροῦλιας ἵνα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συντάξῃ ὁ ἄνωτέρω τήν αἰτουμένην μελέτην.-

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΗΜΕΡΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
3881

51-54
25-11-54

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς 15/11/54
Πρὸς τῆς ἰδίας ἀδείας
τῆς Μ. Ἀλεξάνδρου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ
Μελέτης

πρὸς
τὸ βουλευτικὸν γαλιεζ
Γραφεῖον α. β. β. β. β.
Αἰθρᾶς

Ἐπιθυμοῦμεν ἐγγύτητάς καὶ ὑποβο-
ήθειαν ὑμῶν πνευματικῶς ἐκθέσθαι τὴν ἐργασίαν
τοῦ Γαλιεζοῦ Ἀλεξανδρείᾳ α. Γεωργίου Γεωργίου, ἀδείας
τῆς ἰδίας ἀδείας ἐν ταῦτα ἀδείας
τῆς Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ - Ἡμετέρας
καὶ καὶ ὑποβοηθούμενοι ὑμῶν ὅπως ἔκτακτοι
μὲν, ἐπιθυμοῦμεν τῆς ἐργασίας ἀδείας
ἀδείας ὅπως ἀδείας

Ἐπιθυμοῦμεν

Ὁ Διευθυντής

κοινοποιεῖται

- 1) βουλευτικὸν γαλιεζοῦ
Αἰθρᾶς
- 2) Γενικὴ εἰσαγγελία
ἀδείας
- 3) α. νομάρχου Ἡμετέρας
Βεβαίως

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΗΜΕΡΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
382

382
15-4-54

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς 13/4/54

πρὸς
τὸ βουλευτικὸν γαλιεζοῦ
Αἰθρᾶς

Ἐπὶ τῆς ἐν ἀριθμ. 3881/15.1.54
ἀνεφορᾶς ὑποβληθείσης ὑμῶν ἐκθέσθαι
τῆς φιλολόγου καθηγήτου Γεωργίου Ἀλεξανδρείᾳ
α. Γεωργίου Γεωργίου ἀδείας τῆς ἰδίας
ἐν ταῦτα ἀδείας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου
Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπιθυμοῦμεν τῆς
ἐγγύτητάς καὶ ὑποβοηθούμενοι ὑμῶν, ὅπως
ἐκτακτοί μὲν, ἐπιθυμοῦμεν τῆς ἐργασίας
ἀδείας ὅπως ἀδείας

Ἐπιθυμοῦμεν
Ὁ Διευθυντής

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 3497

21/10/60

ΣΧΕΔΙΟΝ

Εν Αλεξανδρεία τῇ 21/10/ 1960.

Περί τῆς προτομῆς
τῷ Μ. Αλεξάνδρῳ

Περί
τῷ κ. Β. Β' Β' κερκτῶν Γ. Ε. Σ.

Αδελφ

ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν
ὑμῶν ἐπὶ τῆς Αλεξανδρείας, ὑπεύθυνη καὶ πείθει
ἐπιτροπὴ ὑπὸ τῶν δικτατωρῶν τῶν ἐθνικῶν ^{ἰσχυρῶν} -
Θίνης - καὶ Ἀθηνῶν - ὅτι ἐπὶ τῆς οδοῦ ἐπισημοῦ
νὰ τοποθετηθῶμεν μὴν προτομὴ τῷ μεγάλῳ
Ἀλεξάνδρῳ, ἡμετέρας ἐπιθυμίας ἰκανοποιεῖν
ἡμᾶς ἐπὶ ὅτι ὁ δῆμος Αλεξανδρείας ~~ἔχει~~ μετῴνηται
ἐπὶ τῶν κληρῶν καὶ τῶν ἐπιβλεπόμενων ὁδῶν ἡμῶν
καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τοποθεσίας πλὴν περιθωρητικῆς
ἐπιτροπῆς ἀποκομῆς καὶ ^{ὑπομνήσεως} ἡμετέρας ἐπὶ κριτικῆς
ἀποκομῆς ἔχουσα κατὰ τὴν τῆς προτομῆς
τῶν δι' ἰδίαν μὲν πόρῳ, ὡς καὶ κληρῶν ἀποκομῆς
ὁδοῦ ἐπὶ ἐπιτροπῆς ἐπὶ κριτικῆς τῆς
ἡμῶν τῆς ἀρμοδίου τεχνικῆς ἀντιγραφῆς τῆς
ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν τῆς ^{ἀνωτέρω} προτομῆς ὁδῶν
ἔχουσα ἐπὶ δικαίου πόρῳ τῶν ἡμῶν τῆς ἀποκομῆς
μας.

Μετὰ τῆς
ὁ Β' κερκτῶν

Περί της προτομής του Μ. Αλεξάνδρου, 21 - 10 - 1960. Δήμαρχος Χαρ. Παπαποστόλου.

I. Υψηλές προσωπικότητες στην πόλη μας

Οι δραστήριοι κοινοτικοί και δημοτικοί άνδρες που κατά καιρούς κράτησαν την τύχη της πόλης μας στα χέρια τους, προσκαλούσαν συχνά μεγάλες προσωπικότητες της πολιτικής ζωής ή τους υποχρέωναν να σταθμεύσουν, εάν συνέβαινε να είναι διερχόμενοι και τους γνωστοποιούσαν τα τοπικά προβλήματα. Γενικοί Γραμματείς υπουργείων, βουλευτές, υπουργοί, πρωθυπουργοί, το παντοδύναμο τότε βασιλικό ζευγάρι, όλοι αυτοί πέρασαν ή δοκίμασαν τη ζεστή φιλοξενία των ανθρώπων του Ρουμλουκιού, άλλοτε λύνοντας προβλήματα και άλλοτε τάζοντας απλώς...λαγούς με πετραχήλια.

Στις σελίδες που ακολουθούν παραθέτω μια σειρά από φωτογραφίες από τέτοιες επισκέψεις, αλλά και άλλες που απεικονίζουν στιγμές καθημερινότητας των συμπολιτών μας.

Υποδοχή «της Α.Μ Βασιλέως Παύλου, και της Βασιλίσσης Φρειδερίκης», στο προαύλιο του 1ου Δημοτικού Σχολείου. (Διακρίνονται: Βετσόπουλος Δημ. - Δήμαρχος, Πρόϊος Γρηγ., Συμεωνίδης Γεωργ., Παπαποστόλου Χαρ, Μανωλόπουλος Κων., Πουρλιωτόπουλος Κων., Γιαννόπουλος Στέφανος).

5 - 1 - 1948. Η Βασίλισσα Φρειδερίκη και ο Μητροπολίτης Βέροιας Αλέξανδρος (1943 - 1958)

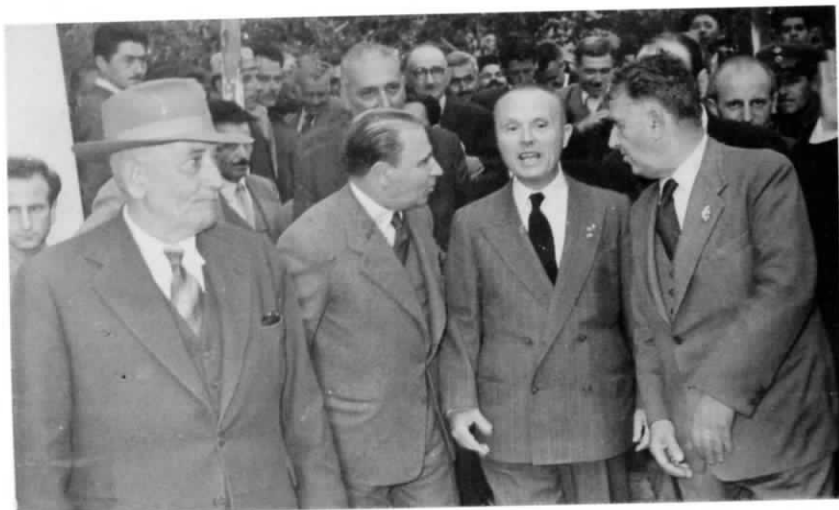
Η Βασίλισσα Φρειδερίκη στην Αλεξάνδρεια.
Τελετή παραδόσεως βιβλιαρίων Απόρων Κορασίδων. Από αριστερά ο Δ. Βετσόπουλος.

1958. Στον κινηματογράφο "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ" ο Διάδοχος Κωνσταντίνος.
Οι κοπέλες από αριστερά: Ντελιοπούλου Ασπασία και η Ανέτα Βικοπούλου.

1962, Αλεξάνδρεια.
Διακρίνονται: η πριγκίπισσα Ειρήνη, η κυρία Μπέρσου Φυλιώ και η κυρία Μαίρη Ψυχούλα.

*Υποδοχή του Σοφοκλή Βενιζέλου.
Από αριστερά: Πετρίδης Ιωάννης και ο φαρμακοποιός Ασημάκης Ασημακόπουλος.
Διακρίνεται στο βάθος ο Μακρής Παναγιώτης.*

Υποδοχή του Σοφοκλή Βενιζέλου.

1952, Αλεξάνδρεια. Υποδοχή του Νικ. Πλαστήρα στον Σ. Σταθμό.

1951. Στάση Μωραΐτη. Αναμένοντας το βασιλικό ζεύγος Παύλο και Φρειδερίκη. Διακρίνονται: Στέφανος Γιαννόπουλος, Παναγιώτης Μακρής.

Στάση Μωραΐτη, 1951.

Ο υποδεικνυόμενος με το βέλος Ιωάννης Πετρίδης, Δήμαρχος και υποψήφιος βουλευτής με το Αγροτικό κόμμα του Μαρκεζίνη.
Ο πρόεδρος του Αγροτικού κόμματος Μαρκεζίνης εκφωνεί λόγο στην Αλεξάνδρεια.

23 - 3 - 1960. Εγκαίνια Ηρώου Νεοχωρίου. Αριστερά: Δούμας Αθαν. ο Νομάρχης Ημαθίας Σερεπίσιος Κων/νος, ο βουλευτής Ημαθίας Χατζηδημητρίου Δημήτρης.

1949. Εθνική Εορτή στο Ηρώον.

1961, Αλεξάνδρεια. Από δεξιά: ο Νομάρχης Ημαθίας Σερεπίσιος Κων/νος, Χρηστ. Κομπάνης (Δασάρχης), Παναγ. Μακρής, Μπέρσος Δημ., Σιλέος Νικ., Μαργιαγκάκος Γεωργ., Δούρας Αθαν., Γκουντάτζης Χρήστος.

1939. Γιορτή νεολαίας Ε.Ο.Η (Εθνική Οργάνωση Νεολαίας)

Αθήνα 1938. Διακρίνονται: Ναλμπάντης Κώστας, Ασημ. Ασημακόπουλος, Ράπτης Αντώνιος, Μαργιαγκάκος Γεωργ., Βετσόπουλος Δημ.

14 - 11 - 1958, στο Δημαρχείο Αλεξάνδρειας. Υπογραφή σύμβασης με την Δ.Ε.Η. Διακρίνονται: Βετσόπουλος Δ., Ναλμπάντης Κων/νος, Γιαννόπουλος Στεφ., Δούμας Αθαν.

Στο Δημαρχείο. Αριστερά: Δούμας Αθαν., Δ Μακρής (υπουργός)

1959. Από την επίσκεψη του Κων/νου Καραμανλή στην πόλη μας. Τί άραγε να του λέει ο Δήμαρχος Χαρίλαος Παπαποστόλου;

1959. Ο Κων/νος Καραμανλής κατά την αναχώρησή του από την πόλη μας. Τον συνοδεύει ο Χαρ. Παπαποστόλου.

Εικον. από δεξιά: Πρόεδρος Δημορατίας Κων/νος Τσάτσος, Βασ. Οικονομόπουλος, Κων/νος Γεωργόπουλος, Δημήτριος Αδαμίχος, Παναγιώτης Τρέβλιας, Γεωργ. Κούγκας, Χαρίλ. Παπαποστόλου (Δήμαρχος).

Διακρίνονται: ο Μητροπολίτης Παύλος Γιαννικόπουλος, ο Γεώργιος Ράλλης (πρωθυπουργός), ο Χαρίλαος Παπαποστόλου, ο Γιάννης Πλατιώτης, Στράτος Καραβιώτης, Νίκος Ντίνας, Δημ. Βλαχόπουλος, Δημ. Βαμβάκης, Θωμάς Κούγκας, Στέφανος Μπινιώλας, Αβραάμ.

28 Οκτωβρίου 1959 στο Ηρώον. Από αριστερά: οι τρεις ιερείς: Παπα - Διονύσιος Παπαδόπουλος, παπα - Φίλιππος Τσιρογιάννης, παπα - Νικόλαος Παπαδόπουλος και ο Δήμαρχος Χαρ. Παπαποστόλου.

Από αριστερά: Πετρίδης Ιωάννης (Δήμαρχος), Δούμας Αθαν. (γραμματέας), Κυρόπουλος Ανδρέας (Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου), Μανωλόπουλος Κώστας (σύμβουλος), όρθιος: Ματράκας Αριστείδης (Δημοτικός Υπάλληλος).

Δεξιά της φωτογρ.: Βετσόπουλος Δημήτριος (Δήμαρχος), τρίτος: Δούμας Αθαν. (γραμματέας), αριστερά: Ασημάκης Ασημακόπουλος (φαρμακοποιός).

28 Οκτωβρίου 1959.
Ο Δήμαρχος Χαρίλαος Παπαποστόλου μετά την Θεία Λειτουργία.

28 Οκτωβρίου 1963. Διακρίνονται:
Χαρίλαος Παπαποστόλου, Κων/νος Νουσιόπουλος,
Λουκάς Λαφαζάνης, Διονύσιος Ρεσηνιώτης.

1975. Ορκωμοσία Δημάρχου Χαρ. Παπαποστόλου.

3 Ιουνίου 1950, Σχολική γιορτή

4 Οκτωβρίου 1953. Διακρίνονται από αριστερά: Πετρίδης Ιωάννης, Γεώργιος Ψυχούλας, παπα - Διονύσιος Παπαδόπουλος, Θωμάς Κυρόπουλος, Αθανάσιος Δούμας, Μακρής Παναγιώτης.

Φωτογραφία δημοτών Αλεξάνδρειας με τον Δήμαρχο Ιωάννη Πετρίδη. Οι εικονιζόμενοι από αριστερά προς τα δεξιά είναι: Οι Μαριάννα, θυγατέρα του Θεοδωρίδη, Θεοδωρίδης Θεόδωρος, Μπρούμα Ροζαλία, Μαριαγκάκος Γεώργιος, Μπρούμα Μαίρη, Ντούρας Αθανάσιος, Συλαίος Νικόλαος, δίπλα στον Δήμαρχο Ιωάννη Πετρίδη.

Εθνική Γιορτή. Μέσα στον Ιερό Ναό της Παναγίας. Από αριστερά: Παπαποστόλου Χαρ. (Δήμαρχος), Βαβούρας Γεώργιος (Πρόεδρος Εμπορικού Συλλόγου Αλεξάνδρειας), Γιαννόπουλος Στέφανος, Κοσμίδης Κώστας (Δημοτικός Σύμβουλος).

Εικον. από αριστερά: Γιαννόπουλος Στέφανος, Βετσόπουλος Δημ. (Δήμαρχος), Κυρόπουλος Θωμάς, Ναλμπάντης Κώστας, Πρόιος Γρηγ., Συμεωνίδης Γεώργιος, Δημοτικοί Σύμβουλοι.

Στο Δημοτικό Περίπτερο. Εικον. από αριστερά: Ράπτης Κώστας, Στέργιος Λαζής, Στεφ. Γιαννόπουλος, Γεώργιος Βαβούρας, Μωραΐτης.

1972. Στο μέσον διακρίνεται ο Δήμαρχος Μπουράτσος Δημήτριος.

Από αριστερά: Δοκόπουλος Χρήστος, 3ος Ζώης Γεώργιος, 4ος Βλαχόπουλος Δημήτριος, 5ος Χατζηδημητρίου Δημ., 6ος Αρχέλαος Ιακωβίδης.

Τρίτος από αριστερά ο Ζώης Γεώργιος.

15 Ιουνίου 1947. Πίσω από κάθε παλιά φωτογραφία, υπάρχει η σφραγίδα του ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ Κ. ΕΡΙΝΕΛΗ. Ο φωτογράφος του Γιδά, από το 1930 - 1965. Ο άνθρωπος που κράτησε ζωντανές μνήμες, από τη ζωή των κατοίκων του Γιδά, και της ευρύτερης περιοχής. Σ' αυτή τη φωτογραφία έβαλε τη σφραγίδα του μπροστά. Κάτω την ημερομηνία και την χρονολογία.

27 Μαΐου 1956. Σχολική γιορτή στο ιδιωτικό Γυμνάσιο Γεωργ. Ψυχούλα.

Στο Δημοτικό περίπτερο. Δεύτερος από αριστερά: Κούγκας Θωμάς, Ράπτης Αντώνιος και η σύζυγός του.

1 - 10 - 1954, Δ.Ε.Θεσσαλονίκης. Δυο καλοί φίλοι. Από αριστερά: Συμεωνίδης Γεώργ. και ο Χαράλαμπος Δούμας, έτος γεν. 1889. Ο Ηπειρώτης, που κράτησε την χρυσή φωτογραφία της παλιάς αγοράς του Γιδά, σαν ιερό οικογενειακό κειμήλιο.

Προπολεμικά στο καφενείο του Μωραΐτη. Από αριστερά: Χρήστος Σαραφόπουλος (κουρέας) και ο Βογιατζής Ευάγγελος. Πρόσφυγες στην καταγωγή τους, φτωχοί, μα με πλούσια καρδιά.

1 Μαΐου 1946, στο ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΜΩΡΑΪΤΗ. Πρώτος από δεξιά: Ναλμπάντης Κώστας.

Αντώνης Ράπτης από δεξιά, και Θεόδωρος Κουρκουτάς, δυο δραστήριες προσωπικότητες της τοπικής κοινωνίας. (φωτογ. Οικογ. Θεοδ. Κουρκουτά)

Διακρίνεται Αντώνης Ράπτης, Μουσικεφτάρας Δημήτρης.

16 Αυγούστου 1963. Στο μπουφέ του Σ. Σταθμού.

Υπάλληλοι του Δήμου Αλεξάνδρειας - Βέροιας, 4 - 1 - 1959. Διακρίνονται από αριστερά: Αριστ. Ματράκας, Απόστολος Πουρλιωτόπουλος, Θωμάς Μαλιώτας και Αθαν. Δούμας.

Από δεξιά: Βελτσιδής Γεώργιος, Γιαννόπουλος Στέφανος, Καραλή Μαρίκα, Πουρλιωτόπουλος Απόστολος, Μπουράτσης Δημήτριος.
(Ενθύμιο από Δημοτικό Συμβούλιο)

*Εθνική Γιορτή.
Από αριστερά:
Κώστας Κοσμίδης,
Στεφ. Γιαννόπουλος,
Γεώργιος Βαβούρας.*

*Από δεξιά: Βελτσιδής
Γεώργιος (γιατρός),
Απόστολος Πουρλιότο-
πουλος, Αθαν. Δούμας.*

*Από δεξιά: Λεώνης
(μουσικός) στο βάθος,
Γ. Μαμουτάκης, Δημ.
Βετσόπουλος (Δήμαρ-
χος), Απόστολος Λέ-
νος, Βαβούρας Γεώρ-
γιος.*

*Διακρίνονται από δεξιά: Ασημάκης Ασημακόπουλος, Αντώνης Ράπτης,
Μαρίκα Καραλή, Γρηγ. Προΐος.*

*Από δεξιά διακρίνεται: Δούμας Αθαν., Βασ. Μπέρσος, Δημ. Μπέρσος και η σύζυγός του,
Θεόδωρος Κουρκουτάς και η σύζυγός του.*

Εκλογές 1959. Όλοι οι υποψήφιοι Σύμβουλοι του Συνδυασμού Χαρίλαου Παπαποστόλου κατά την ομιλία του στην Αλεξάνδρεια.

Ο Δήμαρχος Χαρίλαος Παπαποστόλου και το Δημοτικό Συμβούλιο.